

DORADZTWO

kwiecień NR 7 (56)

miesięcznik ODR w Grabanowie

Cena 2500 zł

R O L N I C Z E

W numerze:

- Programy żywieniowe - prosięta, warchlaki
- ERAFET - dodatek paszowy
- Produkcja żywności metodami ekologicznymi
- Zastosowanie agrowłókniny Wigofil 17
- Uprawa boczniaka
- Prognozy rynku
- Wieści z targów i jarmarków
- Cennik nawozów
- Kredyty na gazyfikację wsi
- Dopłaty do paliwa
- Uprawa marchwi
- W telegraficznym skrócie.....
- Efektywne systemy produkcji roślinnej
- Komunikaty, oferty
- Ogłoszenia

Prognoza

cen Agencji Rynku Rolnego na II i III kwartał.

Niezależny zespół ekspertów przy AAR opracował prognozę cen skupu zbóż, mięsa oraz mleka na II i III kwartał br.

PSZENICA

Biorąc pod uwagę zwiększony import, cena pszenicy pod koniec czerwca wynosić będzie 260-270 tys. zł/q (o 20 tys. zł mniej niż przewidywano przed kilku miesiącami). Podczas żniw ceny spadną o ok. 10 %.

ŻYTO

Import wpłynie na cenę żyta. Brak pasz spowodował jej wzrost do niespotykanych od lat rozmiarów. Pod koniec czerwca jego cena wyniesie ok. 210-220 tys. zł. Zwiększona podaż, zmniejszony popyt oraz spadek pogłowia trzody chlewnej sprawi, że cena żyta podczas żniw spadnie do poziomu 170-190 tys. zł/q.

ŻYWIEC WIEPRZOWY

Kontynuacja interwencji na stałym poziomie utrzyma cenę żywca wieprzowego w II kwartale na poziomie 13-14 tys. zł/kg. Obecna redukcja podłowia sprawi, że cena żywca w III kwartale może wzrosnąć nawet o 15%, tj. do 15-16 tys. zł/kg.

ŻYWIEC WOŁOWY

Mimo małej podaży, zmuszającej wiele zakładów do importu, cena żywca wołowego wzrasta bardzo wolno. Wpływa na to konkurencja wieprzowiny oraz brak wzrostu popytu na rynku detalicznym. To sprawia, że cena żywca utrzyma się w najbliższym czasie na poziomie 10,5 - 11 tys. zł/kg. W III kwartale ceny wzrosną do poziomu 12-13 tys. zł/kg.

MLEKO

Sezonowy wzrost podaży oraz spadający popyt na artykuły mleczarskie sprawi, że w najbliższym czasie ceny mleka nie wzrosną i utrzymają się na średnim poziomie 2 350 zł/l.

W III kwartale, spadek produkcji wpłynie na lekki wzrost cen, do 2 450 zł/l.

Moje "ZDANIE" o doradztwie

Charakterystyczną cechą społeczności rolniczej Miasta i Gminy Terespol jest jej dwuzawodowy charakter pracy oraz zbyt rozdrobniona struktura obszarowa gospodarstw.

Wśród gospodarstw obszarowo niewielkich i dwuzawodowych określanych powszechnie jako konsumpcyjne, istnieje szereg takich, które wytwarzają pokaźną produkcję przeznaczoną na rynek.

Daje się również zauważyć związek poziomu wykształcenia ogólnego rolników z obszarem gospodarstwa i społeczno-zawodowym charakterem rodziny. Im większy obszar gospodarstwa, tym poziom wykształcenia rolnika jest niższy, im bardziej dwuzawodowy charakter rodziny rolnika, tym poziom ich wykształcenia ogólnego jest wyższy.

Nieco inaczej przedstawia się poziom przygotowania zawodowego osób prowadzących gospodarstwa. W miarę wzrostu obszaru gospodarstwa, wzrasta odsetek rolników posiadających kwalifikacje zawodowe. Jest on również najwyższy w grupie gospodarstw o czysto rolniczym charakterze.

Uwzględniając specyfikę gospodarstw terenu na którym prowadzę działalność doradczą, koncentracja mojego działania jest ukierunkowana na podniesienie efektywności gospodarowania, poprzez wprowadzanie nowych, sprawdzonych już badań w dziedzinie rolnictwa z uwzględnieniem kompleksowości i wzajemności powiązań danej nowości z całością procesów technologicznych w gospodarstwie.

Istotą pracy doradczej jest pomoc intelektualna w rozwiązywaniu problemów ludności rolniczej wraz z działaniami profilaktycznymi, zapobiegającymi powstawaniu sytuacji problemowych w gospodarstwie.

Służą oczywiście temu doradztwo informacyjne, transfer technologii i doskonalenie zawodowe rolników.

Można powiedzieć, że działania zapobiegawcze mają dwa wymiary - oświatowy i informacyjny. Oświatowy - polega na oferowaniu ludności rolniczej, różnych form szkoleń, które moim zdaniem w istotny sposób wpływają na stopień samodzielności w rozwiązywaniu problemów produkcyjnych w gospodarstwach.

Zdajemy sobie sprawę, że praktycznie nic nie może się zmienić na lepsze, nowoczesniejsze bez uprzedniego zdobycia lub pogłębienia wiedzy na ten temat. Prawo to nie dotyczy wyłącznie rolnictwa, ale działa we wszystkich dziedzinach gospodarki.

Około 80% czasu pracy doradczej oczywiście wykorzystowana zostaje na doradztwo indywidualne i jest to zrozumiałe, gdyż poradnictwo tego typu jest w mojej ocenie najbardziej intensywną formą

przekazywania wiedzy rolniczej w pełni przystosowanej do określonego odbiorcy i gospodarstwa.

Uwzględniając aktualne uwarunkowania i potrzeby, na drugim miejscu zauważyć można aktywne doradztwo grupowe zgodnie z zasadą, że przemiany czy ulepszenia w większej populacji, dają większy efekt globalny postępu. W związku z tym pozytywnie oceniam tworzenie się tzw. nieformalnych grup rolników wokół gospodarstw kontaktowych.

Uważam, że specjalista doradztwa rolniczego dla samokontroli osiągnięć powinien dokonywać okresowych analiz sytuacji na obszarze własnego działania i porównując aktualny stan "jest" z możliwym do osiągnięcia w aktualnych warunkach stanem "może być".

W oparciu o wyniki takiej analizy, jest możliwość wyciągnięcia określonych wniosków, zauważyć popełnione błędy produkcyjne i nie wykorzystane szanse poprawy funkcjonowania gospodarstwa jako całości.

Dążeniem moim jako doradcy jest udzielanie porad w taki sposób, aby spełniały one wymóg akceptacji, racjonalności, optymalności a przede wszystkim aktualności.

Obiektywna ocena efektywności doradztwa jest w moim odczuciu niezwykle trudna. Szeroki pod względem celów, treści i metod zakres tej pracy, utrudnia ustalenie dostatecznie jasnych i obiektywnych kryteriów oceny.

Należy wspomnieć, że o efektywności doradztwa decyduje kilka czynników:

- pierwszy to: umiejętności inspiratorskie, fachowość, autorytet doradcy i jego warunki pracy,
- drugi to: doradztwo dające zadowolenie i satysfakcję z pracy, rosnące efekty ekonomiczno-produkcyjne gospodarstw.

Wiemy, że może się to spełniać w warunkach równowagi gospodarczej i pewności ekonomicznej.

Rosnące ceny podstawowych środków produkcji, maszyn, narzędzi rolniczych i brak logicznego związku między kosztami wytwarzania produktów rolniczych a ceną ich zbytu, w odczuciu rolników nie sprzyjają wyzwalaniu inicjatyw inwestycyjnych i produkcyjnych.

- trzeci to: osobowość producenta, stanowi ona bardzo ważny element w doradztwie. Z tąd wynikają określone możliwości pomysłu i współpracy.

Na zakończenie ośmielan się stwierdzić, iż praca w doradztwie rolniczym jest dość trudna i nie zawsze nakład pracy jest adekwatny do uzyskanego efektu, to jednak jest to praca ciekawa, dająca duże szanse rozwijania inicjatyw i inwencji własnych.

st. specjalista dor. roln.
Weronika Kondraciuk

Konieczność wprowadzenia bardziej efektywnych systemów produkcji roślinnej.

Zmiany jakie zachodzą w ostatnich latach - przechodzenie do gospodarki rynkowej - wywierają zasadniczy wpływ na organizację i zadania jakie ma realizować produkcja roślinna. Według dotychczasowych stawianych zadań przed rolnictwem, miała ona uzyskiwać wzrost ogólnej produkcji między innymi poprzez maksymalizację plonu z jednostki powierzchni. Obecnie na plan pierwszy wysuwa się uzyskiwanie dużej produkcji, zapewniającej bezpieczeństwo żywnościowe kraju, ale produkcji opłacalnej, przynoszącej producentowi zysk, bez dążności do maksymalizacji plonu z hektara.

Realizacja tego celu ma odbywać się przede wszystkim przez wprowadzanie niskonakładowych technologii produkcji. Polegają one na oszczędnym, efektywnym wykorzystaniu drogich przemysłowych środków produkcji (nawozy, pestycydy, środki techniczne) i harmonijnym wprężeniu do wzrostu produkcji wszystkich dostępnych w danych warunkach organizacyjno-przyrodniczych czynników plonotwórczych.

W tych niskonakładowych technologiach produkcji zwraca się przede wszystkim uwagę na:

- Rygorystyczne przestrzeganie przyrodniczych podstaw zmianowania (po roślinach wzbogacających glebę w azot, uprawa roślin dobrze wykorzystujących nagromadzone zapasy azotu, po roślinach głęboko korzeniących się i pozostawiających dużo resztek poźniwnych, rośliny które są ich przeciwieństwem itp.), co ogranicza nasilenie występowania chorób i szkodników przenoszonych za pośrednictwem gleby, ogranicza rozwój uciążliwych gatunków chwastów, kształtuje dodatni bilans substancji organicznej w glebie, racjonalizuje obieg azotu. W świetle powyższego, znaczenia w strukturze zasiewów nabierają rośliny motylkowe pastewne - koniczyna, lucerna, i ich mieszanki z trawami, strączkowe na ziarno, mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno i zielonkę, rośliny niemotylkowe liściaste. Dotychczasowe uproszczone zmianowania np. zbożowe, powinny być zastąpione bardziej rozwiniętymi, wielogatunkowymi, w których udział zbrój nie przekracza 55-60%.

- Pełne i racjonalne wykorzystanie środków nawozowych produkowanych wewnątrz gospodarstwa - obornika, gnojowicy, gnojówki, kompostów. Należy zatem powrócić do znanych zasad właściwego sporządzania, przechowywania i stosowania tych nawozów, jako ważnego czynnika wzrostu żyzności gleby i poprawy jej stanu sanitarnego.

- Stosowanie organiczno-mineralnego systemu nawożenia roślin, połączonego wszędzie tam gdzie zachodzi taka potrzeba, z wapnowaniem gleb i stosowaniem magnezu. Taki system nawożenia zwiększa aktywność biologiczną gleby, w tym rozwój mikroorganizmów antagonistycznych w stosunku do niektórych patogenów oraz realizuje zasadniczy cel niskonakładowych technologii, jakim jest wzrost efektywności nawożenia mineralnego.

- Wprowadzenie do płodozmianów poplonów zwłaszcza w ogniwach zmianowania: zboża - rośliny jare (okopowe). Poplony (z roślin krzyżowych) w takim ogniwie mogą być przeznaczone na paszę ale głównie na przyoranie, ograniczają wymywanie i spowalniają obieg składników mineralnych, zwłaszcza azotu w glebie, a pozostawione na okres zimy w formie mulczu ograniczają erozję gleb poprawiają ich fizyczne właściwości, zwłaszcza strukturę, i co jest nie mniej ważne, zmniejszają nakłady energetyczne na uprawę roli.

- Korzystanie w szerszym zakresie zamiast zasiewów czystych jednogatunkowych, z mieszanek dwu- lub wielogatunkowych (zbożowo-strączkowych) i jednogatunkowych (zbożowych) mieszanek odmianowych. Takie mieszanki lepiej wykorzystują zasobność gleby w składniki pokarmowe, są mniej wrażliwe na niekorzystny przebieg pogody, są bardziej odporne na inwazję chorób i szkodników, plonują wierniej.

- Dobór odmian do konkretnych warunków siedliskowych. W technologiach niskonakładowych specjalnego znaczenia nabierają odmiany o większej odporności na choroby, o średniej lub dłuższej słomie - lepiej konkurujące z chwastami. Przykładem takich odmian jęczmienia jarego jest: Ars, pszenicy ozimej: Panda i Roma, a żyta - Warko.

- Uprawa roli według zasady: tak intensywna - rozwinięta jak to jest niezbędne, ale zarazem tak uproszczona jak tylko możliwe. W uprawie według tej zasady specjalnego znaczenia nabierają maszyny i narzędzia wieloczynnościowe, proste i złożone agregaty uprawowe specjalnie do uprawy przedsewnej oraz różnego rodzaju kultywatory zastępujące mniej wydajną pracę pługa. Dobrze przygotowanie roli pod zasiew, umożliwiające precyzyjny wysiew nasion według obowiązujących dla danego gatunku wymogów, zawsze ważne, staje się podstawą niskonakładowych technologii.

- Przestrzeganie terminowości wykonywania poszczególnych zabiegów agrotechnicznych, a szczególnie rygorystycznie terminów siewów. Wykonanie w optymalnym terminie siewu (nasionami zaprawionymi) w dobrze przygotowaną rolę, nie zwiększa nakładów, a warunkuje uzyskanie wyrównanego, zwartej łanu o prawidłowej architekturze, skutecznie konkurującego z chwastami i efektywnie wykorzystującego zastosowane środki produkcji (nawozy, pestycydy). Obecnie wprowadzane zaprawy nasienne wykazują przedłużone działanie sanitarne i zapobiegają ginięciu - wypadaniu siewek.

- Ograniczenie ilościowe i efektywniejsze wykorzystanie pestycydów przez określenie celowości ich stosowania na podstawie progów szkodliwości określonych agrofagów. Oznacza to, że decyzję o zastosowaniu oprysku podejmuje się wówczas, jeżeli przewidywana starta spowodowana występowaniem choroby, szkodników lub chwastów będzie większa, niż koszt ich zwalczania.

Jak z powyższego, wielce uproszczonego przeglądu zasad niskonakładowych technologii w produkcji roślinnej wynika, ich wprowadzenie wymaga znacznej wiedzy zawodowej, stałego oceniania poszczególnych pól i diagnozowania stanu zasiewów oraz dużej umiejętności podejmowania konkretnych decyzji. Tylko wysokie kwalifikacje zawodowe producenta pozwalają zatem otrzymywać, przy oszczędnym gospodarowaniu środkami produkcji, dużą, opłacalną i jakościowo dobrą produkcję. Niskonakładowe technologie w uprawie roślin są zgodne z zasadami ekologii - ochrony naturalnego środowiska, w którym odbywa się produkcja.

"Zalecenia agrotechniczne i organizacyjne na okres wiosny 1993"

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Szczegółwe zalecenia znajdują się w Zespołach Doradztwa Rolniczego, zainteresowanych rolników prosimy o zapoznanie się z nimi.

mgr inż. K. Kuresza

Zbliża się 60 lat.

Kobiety założyły KGW w 1937r., w tym też roku odbył się pierwszy kurs gotowania i pieczenia oraz pierwszy konkurs czytelniczy oparty na powieści Bolesława Prusa "Placówka". Wygląd wsi w tym okresie zmienia się powoli. W 1937r. oddane zostaje do użytku piętro budynku szkoły. Tak zastaje nas wojna. 1939 - 1944 okupacja. Pomagamy jako kobiety zorganizowane w Zielonym Krzyżu. Po wyzwoleniu jako KGW organizowaliśmy liczne przedstawienia, tańce. Zakładaliśmy poletka rumianku pod kierunkiem przedstawicieli z województwa.

Staraniem kobiet w 1958r. zorganizowano dwuletni kurs kroju i szycia, gdzie przeszkolono 70 kobiet. Kurs ten prowadziły instruktorki delegowane przez Zakład Doskonalenia Rzemiosła w Lublinie.

Miesiąc marzec 1962 - zebrało się ponad 30 kobiet na szkoleniu nt. "Rola kobiety wiejskiej w obecnej dobie". Zebranie to było udane, od tego czasu zebrania odbywają się systematycznie i jest prowadzona dokumentacja KGW.

W roku 1962 - 1963 zorganizowaliśmy kurs kształcący w zakresie 7 klas. Zebrało się razem 45 osób. Przez 8 miesięcy trzy razy w tygodniu odbywały się lekcje systematycznie. Wykładowcami byli tutejsi nauczyciele. W czerwcu odbył się egzamin.

My kobiety doksztalaliśmy się drogą konkursów czytelniczych, których przeprowadzono cztery:

1. Zdrowie i higiena rodziny wiejskiej,
2. Uroda i zdrowie,
3. Sygnał dała Aurora,
4. Złoty kłos.

Nadmieniamy, że w trzecim konkursie zajęliśmy pierwsze miejsce na szczeblu powiatowym. To osiągnięcie dało nam wiele radości.

Poprzez wycieczki poznawaliśmy piękno, zabytki i kulturę naszego kraju. Lubimy teatr i sami zorganizowaliśmy "Wuj z Ameryki". Wypadła nam bardzo dobrze.

W trosce o wychowanie naszych dzieci w 1963r. staraniem naszego koła, przy miejscowym przedszkolu zorganizowano koło TPD i założono place zabaw.

Założyliśmy zespołowo inspekt, składający się z 20 okien. Każda członkini została zaopatrzona w rozsądę kapusty 3 gatunków, dwa rodzaje pomidorów, selery i inne warzywa. Uczestniczyliśmy w konkursach na najładniejszy ogródek warzywny i kwiatowy.

Członkinie naszego koła przyczyniły się do tego, że w każdej wsi naszej Gromady powstało Koło Gospodyń, gdyż w 1964 roku powstał Gromadzki Zarząd Ligi Kobiet, który pomagał w pracy sąsiedzim kołom.

Bardzo dobrze układa nam się praca z Kółkiem Rolniczym, Gminną Spółdzielnią - udzielali nam również pomocy finansowej.

Rok 1969 - przewodniczącą naszego Koła zostaje Helena Ossowska.

W tym czasie zorganizowałyśmy kurs przetwórstwa owocowego, masarski i garmażeryjny. Bierzymy udział w konkursie

higieny obór i mleka. Powstaje też Ośrodek "Nowoczesna Gospodyni". Liczba członkiń Koła wzrasta do 72. Koło zakupuje odzież, wysyła dzieciom wietnamskim. W 1970r. dostajemy budynek gospodarczy, który przy pomocy Urzędu Gminy wykańczamy i umieszczamy tam wypożyczalnię naczyń. Tam też organizujemy kursy i inne spotkania.

1972r. - Koło liczy 85 członkiń. Przeprowadzono kurs przetworów mlecznych, uczestniczymy w Szkole Zdrowia, organizujemy zabawy taneczne. Nasze Koło brało udział w Sejmiku Kobiet, tu zajęliśmy pierwsze miejsce, otrzymujemy też nagrodę w wysokości 1000 zł za najlepsze rękodzieło, wyroby kulinarne, oraz bogatą część artystyczną. Kol. Ossowska i Trocewicz otrzymują dyplomy. Uczestniczymy nadal w konkursie higieny obór i udoju mleka, otrzymujemy nagrodę pieniężną 2 500 zł i proporzec przechodni, który pozostaje w naszym Kole przez dwa lata. Przez następne lata otrzymujemy także pierwsze miejsca i proporzec staje się naszą własnością. Pomagamy dzieciom poprzez organizowanie dziecińców, wysyłamy kwotę 2 500 zł na Centrum Zdrowie Dziecka, zakładamy książeczkę mieszkaniową dziecku, które jest sierotą.

Rok 1986 - dbając o zdrowie naszych rodzin organizujemy "Białą Niedzielę", gdzie przyjmują lekarze różnych specjalizacji, przebadano 400 osób.

Organizujemy chór, który swoim śpiewem uświetnia wszystkie uroczystości. Jeździliśmy na wycieczki do Instytutu w Skierniewicach, do Kombinat w Leonowie, WOPR Końskowola.

Uczestniczymy w tym okresie w wielu szkoleniach, pokazach, konkursach, organizowanych przez instruktorkę wgd. Przez 23 lata Helena Ossowska pełniła funkcję przewodniczącej KGW i podczas swojej kadencji była bardzo aktywna. Jako przewodnicząca otrzymała 6 dyplomów oraz następujące odznaki:

1980 - Zasłużony Działacz FJN,

1980 - Odznakę Przyjaciela Dziecka, za pracę na rzecz dzieci,

1982 - Odznakę za zasługi dla Kółek Rolniczych,

1984 - Medal 40 - lecia Polski Ludowej.

1987 - Złoty Krzyż Zasługi.

Jest członkiem Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Rossoszu. Jako przewodnicząca jest zadowolona ze swego dorobku i współpracy z kobietami. W 1992r. ustąpiła miejsca swojej młodszej koleżance Stanisławie Beń, która cieszy się autorytetem wśród członkiń. Jako osoba młoda, ambitna kontynuuje pracę poprzedniczki i ma już pewne osiągnięcia na swoim koncie.

Na podstawie rozmów z członkiniami KGW w Rossoszu artykuł
napisała:

Alina Karwacka
- specjalistka wgd.

UPRAWA MARCHWI

W związku z zainteresowaniem rolników uprawą marchwi mgr Artur Witek - specjalista d/s ogrodnictwa przypomina.

Marchew jest najważniejszym warzywem z grupy korzeniowych i zajmuje prawie 12 % ogólnej powierzchni uprawy wszystkich warzyw polowych. Przeciętny plon marchwi w ostatnim dziesięcioleciu kształtuje się na poziomie 24 t/ha. Najodpowiedniejsze dla marchwi są gleby piaszczysto-gliniaste o przepuszczalnym podłożu. Nie znosi gleb podmokłych, zbyt ciężkich, zlewnych i kwaśnych. Marchew powinna być uprawiana w zmianowaniu, gdyż w uprawie po sobie reaguje zniżką plonu. Dobrymi przedplonami są dla niej warzywa uprawiane na oborniku i pozostawiające po sobie czyste pole, zwłaszcza warzywa cebulowe i kapustne, natomiast absolutnie nie należy jej uprawiać po warzywach korzeniowych, motylkowatych, pomidorach i ogórkach.

Ze względu na głębokie korzenienie się, marchew wymaga głębokiej uprawy. Orka jesienna powinna być wykonana na głębokość 20-22 cm. Wiosną, gdy tylko gleba obeschnie należy zastosować włókę, a następnie kultywator i bronę. Jeżeli siew ma być wykonany późną wiosną - w maju lub w czerwcu, na glebach cięższych należy kilkakrotnie powtórzyć kultywatorowanie i bronowanie, a na glebach lżejszych - bronowanie.

Nawożenie mineralne powinno być dostosowane do zasobności gleby.

W tradycyjnym sposobie nawożenia dawki nawozów mineralnych w czystym składniku wynoszą:

- 80 - 150 kg N
- 100 - 200 kg P₂O₅
- 200 - 250 kg K₂O

Ze względu na dużą wrażliwość marchwi na zasolenie gleby i związaną z tym trudność kiełkowania nasion, korzystniej jest nawozy fosforowe i potasowe zastosować jesienią, szczególnie na glebach cięższych.

Nawozy azotowe stosuje się najczęściej w 3 dawkach:

- pierwszą - w postaci saletrzaku - pod kultywator przed wysiewem nasion
- drugą - saletra amonowa - gdy rozwiną się liście
- trzecią - saletra amonowa - w 3-4 tygodnie później

Marchew uprawia się z bezpośredniego wysiewu nasion do gruntu. Termin siewu uzależniony jest od zaplanowanej pory zbioru, zamierzonego sposobu użytkowania plonu oraz od odmiany.

Na wczesny zbiór z gruntu - nasiona wysiewa się jak najwcześniej wiosną lub na lekkich glebach w listopadzie, a nawet w grudniu.

Na sprzęt i spóźnicie latem lub jesienią późne odmiany sieje się w kwietniu, a średniowczesne w maju.

Na zimowe przechowanie odmiany późne sieje się w połowie maja, średniowczesne w końcu maja. Marchew przeznaczona do przechowania wysiana w późniejszym terminie jest mniej popękana, nieprzejrzała i trwalsza w przechowywaniu.

Marchew najczęściej uprawia się "na płask" w rzędach co 30-50 cm

w zależności od stopnia mechanizacji uprawy.

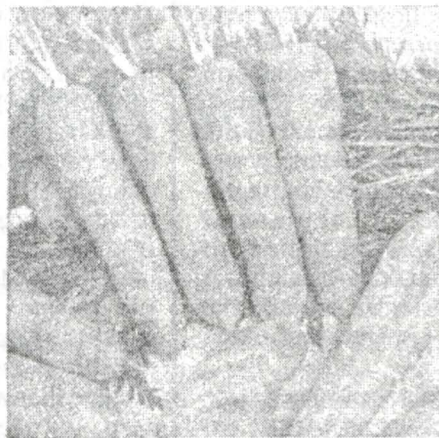
Na obsianie 1 ha potrzeba 6-10 kg nasion marchwi w zależności od jej siły kiełkowania i rozstawy rzędów. Przed siewem należy zaprawić nasiona przeciwko chorobom grzybowym jednym z preparatów:

- Zaprawa Funaben T - 3 g/1 kg nasion
- Zaprawa Nasienna T zawieszona - 3 g/1 kg nasion
- oraz Oftalon T - 50g/1 kg nasion przeciwko połyśnicy marchwiance

Do chemicznego zwalczania chwastów stosuje się następujące herbicydy:

1. 1-7 dni przed siewem -Treflan EC - 3,5-4 l/ha
-Triflurotox - 3.5-4 l/ha
2. Do 5 dni po siewie -Maloran 50 WP - 2-3 kg/ha
-Racer 25 EC - 2-3 l/ha
3. Do 10 dni po siewie -Afalon- 1.5-2 kg/ha
-Azogard- 1,5-2,5 kg/ha
-Gesagard- 1,5-2,5 kg/ha
-Dosanex- 3-5 kg/ha
4. Tuż przed wschodami -Reglone -2-3 l/ha
5. W fazie 3-5 liści -Afalon 1,5-2 kg/ha
-Linuron 1,5-2 kg/ha
-Linurex 50 WP 1,5-2 kg/ha

Zwalczanie chorób i szkodników należy prowadzić zgodnie z zaleceniami aktualnego Programu Ochrony Roślin Warzywnych.

Najpoważniejszym szkodnikiem marchwi jest połyśnica marchwianka, która żeruje w korzeniach spichrzowych. Na korzeniach widoczne są ciemne chodniki, wypełnione rdzawą półpłynną masą. Połyśnica marchwianka szczególnie silnie atakuje plantacje w zacisznych miejscach na lżejszych glebach i bezpośrednio po oborniku. W przypadku nie zaprawiania nasion: Oftanolem T, Marshałem 25 ST lub Nomoltem 15 SC należy zastosować opryskiwanie jednym z preparatów:

1. Basudin 25 EC (0,25% ; 0,9 l/ha)
2. Diazinon 25 EC (0,15% ; 0,9 l/ha)
3. Diazol 25 EC (0,15% ; 0,9 l/ha)

Opryskiwanie należy przeprowadzić w III dekadzie maja i powtórzyć w II dekadzie lipca - 2 opryskiwania co 7 dni według sygnalizacji pojawu muchówek na żółtych tablicach lepowych.

W razie masowego pojawienia się mszyc należy zastosować oprysk jednym z preparatów :Anthio, Pirimor 50 DG, Zolone 35 EC.

Zbiór wczesnej marchwi trwa od maja do lipca, późną zbiera się w październiku lub listopadzie. Korzenie późnych odmian marchwi można przechować przez zimę nawet do połowy kwietnia, bez większych strat. Marchew najlepiej przechowywać w kopcach zagłębionych o szerokości 40-60 cm i głębokości 50 cm.

Marchew można przechowywać także w piwnicach lub chłodniach. Warunkiem dobrego przechowywania jest utrzymywanie temperatury na poziomie 0-2°C oraz wilgotności powietrza

Produkcja żywności metodami ekologicznymi w ogródkach przydomowych.

Świadomość ekologiczna społeczeństwa jest dziś bardzo potrzebna. Należy dbać o upowszechnienie w świadomości ludzkiej ekologii żywności. Szczególną uwagę chcę zwrócić na produkcję żywności w ogródkach przydomowych. Prawidłowa przemiana materii w organizmie ludzkim zależy od należyte zaplanowanych i przygotowanych posiłków, złożonych z produktów zawierających wszystkie niezbędne składniki pokarmowe. Dostępne artykuły spożywcze zawierają często składniki szkodliwe i niebezpieczne dla zdrowia. Ilość zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu przewyższa w niektórych rejonach możliwość samooczyszczenia się gleby. Sytuację tę pogarszają również ujemne skutki motoryzacji. Zanieczyszczenie żywności mikrobiologiczne, metalami ciężkimi, azotynami i azotanami, pozostałościami środków ochrony roślin, antybiotykami podawanymi zwierzętom ciągle stwierdza się jako stan niezadawalający i sprzeczny z ekologią.

Konsument w Polsce nie ma najczęściej żadnego wpływu na wartość biologiczną podstawowych artykułów żywnościowych, ale miliony ludzi w Polsce, szczególnie na wsi może mieć wpływ na wartość biologiczną warzyw i owoców uprawianych na potrzeby własne i nie tylko. Wszelkie zachwiania równowagi w glebie można wyrównać poprzez systematyczne stosowanie obornika i nawozów organicznych.

Producenci warzyw w ogrodach przydomowych i działkowych powinni stosować wyłącznie nawozy organiczne: dobrze przefermentowany obornik, kompost itp.

Duża rola w tym zakresie przypada specjalistkom wiejskiego gospodarstwa domowego, które powinny przekonać gospodynie wiejskie do produkcji żywności metodami ekologicznymi. Prace związane z uprawą metodami ekologicznymi pochłaniają dużo czasu ale są z tego tytułu duże korzyści.

Dążymy aby każde gospodarstwo wiejskie знаło zasady produkcji kompostu i jego zastosowanie pod uprawy. W tym celu prowadzimy szkolenia, demonstracje i instruktaż indywidualny. Na kompost można przeznaczyć prawie wszystkie chwasty przed wytworzeniem nasion, kawałki drewna, zgrabione liście, pozostałości z ogrodu a także odpady kuchenne. Prymę kompostową zakładamy w miejscu zacienionym w kształcie prostokąta, układamy luźno warstwami wszystkie składniki, aby procesy rozkładu przebiegały przy dostępie tlenu. Na rynku jest dostępna szczepionka bakteryjna o nazwie Kompostin, która znacznie przyspiesza proces kompostowania resztek roślinnych. Kompost jest nawozem zawierającym makro i mikroelementy, potrzebne roślinom i jest nawozem uzyskanym w najtańszy sposób.

Produkując żywność ekologiczną w ogrodzie przydomowym należy także pamiętać o prawidłowym zmianowaniu. Chodzi o to, aby tych samych roślin i całych grup nie uprawiać po sobie, ważne jest to między innymi ze

względu na te same choroby atakujące rośliny z tej samej rodziny. Pamiętajmy też o prawidłowym sąsiedztwie roślin. Korzyści wynikające z sąsiedztwa roślin oznaczają, że uprawiane warzywa lepiej rosną i dają wyższy plon, np.

- pomidory rosące obok aksamitki wykształcają owoce ładniejsze i zdrowsze,

- marchew obok cebuli nie jest atakowana przez połyśnicę marchwiankę,

- agrest uprawiany obok czosnku lub cebuli nie jest atakowany przez przędziorki.

W ogródkach przydomowych oraz działkowych nie powinno się stosować żadnych środków chemicznych w celu zwalczania chorób, szkodników i chwastów. Stosować jedynie walkę mechaniczną, właściwe sąsiedztwo a w razie nasilenia chorób lub szkodników stosować opryski wyciągami i wywarami z ziół, chwastów, warzyw i roślin ozdobnych.

Podsumowując należy pamiętać, że kto decyduje się na uprawę warzyw i owoców metodami ekologicznymi powinien dokładnie zapoznać się z zasadami tej metody.

Gospodyni posiadająca wiedzę w tym temacie a nie stosująca ekologicznych zasad uprawy w swoim ogrodzie ponosi odpowiedzialność za zdrowie swojej rodziny. Moim zdaniem jest to bardzo ważny problem i między innymi nad tym tematem chciałabym pracować wspólnie z kobietami, zainteresowanymi tym zagadnieniem

Opracowała:

*Wiesława Malczewska -
specjalistka wgd.*

Uprawa bocznika.

Podłożem do uprawy bocznika jest słoma wszystkich gatunków zbóż, pocięta na sieczkę. Pociętą słomę należy zalać wrzącą wodą - najlepiej jest włożyć słomę do worka i zanurzyć go w pojemniku z gorącą wodą. Po ostygnięciu worek wyjąć i pozostawić do odcieknięcia nadmiaru wody. Następnego dnia powtórzyć ten zabieg jeszcze raz. Robimy to w celu zniszczenia czynników chorobotwórczych i patogenów, jakie mogą znajdować się w słomie. Następnie przystępujemy do założenia uprawy.

Na jedną porcję grzybni (0,5 kg) przeznaczają się 5 - 8 kg suchej słomy. Przygotowujemy worek foliowy, w którym należy zrobić niewielkie otwory, równomiernie w całym worku. Słomę po pasteryzacji mieszamy z grzybnią, wkładamy do worka foliowego z otworami. Worek zawiązujemy. W I okresie t.j. w okresie przerastania grzybni worek należy umieścić w ciemnym pomieszczeniu w temperaturze 18 - 20 °C. Warunki takie są konieczne

dla prawidłowego i szybkiego przerastania grzybni. Po około 3 tygodniach grzybnią przerasta całe podłoże. Następnie worek należy wynieść do pomieszczenia o temperaturze około 10 - 12 °C, wilgotnego, przewiewnego i z dostępem światła. O ile warunki na to pozwolą to można worek z przerośniętą grzybnią wynieść na dwór. W wyżej wymienionych warunkach następuje zawiązywanie się owocników, pierwsze zawiązki grzybów pojawiają się po około 10 dniach. Bocznik owocuje rzutami. Pierwszy rzut jest największy (około 70 % plonu ogólnego). Drugi rzut pojawia się po 2 - 3 tygodniach od pierwszego. Z jednej porcji grzybni można zebrać średnio 4 kg grzybów.

Dla dobrego plonowania potrzebna jest odpowiednia wilgotność podłoża, dlatego też w razie utraty wilgotności należy polewać słomę wodą. Jeżeli uprawę prowadzimy w pomieszczeniach należy utrzymywać wilgotność pomieszczenia poprzez zlewanie wodą podłogi i ścian. Także trzeba pamiętać o wietrzeniu pomieszczenia.

*Opracowano na podstawie ulotki AiM Slipczuk
- Zrzeszenie Producentów Grzybów.*

Zastosowanie agrowłókniny Wigofil 17 w uprawie warzyw.

Agrowłóknina Wigofil, produkowana w Zakładach Przemysłu Lekkiego " Wigolen " S A w Częstochowie stosowana jest do przyspieszania plonowania warzyw i do uprawy warzyw ciepłolubnych.

Zaletami jej są :

- przewiewność - powoduje swobodną wymianę powietrza,
- lekkość - powoduje swobodny wzrost roślin (1 m² waży 17 g.),
- przepuszczalność (wody, nawozów, światła) umożliwia podlewanie bez zdejmowania osłon,
- mrozochronność - zabezpiecza przed przymrozkami do ok. - 5° C
- ochrona przed szkodnikami - eliminuje konieczność stosowania chemicznej ochrony,
- wytrzymałość - zabezpiecza przed rozerwaniem i rozpadem pod wpływem działania promieni UV, co umożliwi zastosowanie jej kilka razy.

W Polsce od 1987r. w Instytucie Warzywnictwa prowadzono badania nad przydatnością włókniny w uprawie: sałaty, kapusty pekińskiej, kalafiora, ogórka, papryki, kawona, kukurydzy, selera. We wszystkich badanych uprawach uzyskano pozytywny efekt.

Stwierdzono, że średnia dobową temperaturą powietrza jest pod osłoną z włókniny wyższa o 2° C, a gleby na głębokości 10 cm o około 0, 5° C. Także wilgotność względna powietrza była wyższa o około 10 - 20 % w porównaniu do powietrza na zewnątrz.

W roku ubiegłym specjalistki wiejskiego gospodarstwa domowego ODR prowadziły demonstracje z zastosowaniem osłon włókniny w uprawie rzodkiewki, sałaty i ogórków gruntowych. Przeprowadzono 27 demonstracji na terenie całego województwa. We wszystkich demonstracjach uzyskano pozytywne wyniki polegające na :

- umożliwieniu wcześniejszego siewu nasion,
- przyspieszeniu plonowania warzyw,
- poprawie jakości i ilości plonu.

Największe korzyści wynikające ze stosowania osłon z włókniny można uzyskać w uprawie: sałaty masłowej, rzodkiewki, kapusty głowiastej, kalafiora, marchwi na zbiór wczesny, ziemniaków wczesnych, ogórka, arbuza, melona, papryki. Dodatkowo efekty można uzyskać też w innych uprawach, gdy chcemy przyspieszyć plonowanie lub w przypadku utrzymywania się niekorzystnych dla danego gatunku okresu niskich temperatur.

Włókninę należy rozkładać na zagony bezpośrednio po sie-

wie lub sadzeniu. Szerokość zagonów dostosować do szerokości osłony - Wigofil ma szerokość 150 cm. Pas włókniny o tej szerokości służy do przykrycia zagonu o szerokości 80 - 100 cm, 30 cm przeznaczają się na umocowanie, (po 15 cm z każdego boku - przysypać ziemią lub obciążyć woreczkami z ziemią), 20 - 40 cm to zapas na luźne ułożenie na zagonie, co umożliwi swobodny wzrost roślin. Dla warzyw o niższym wzroście wystarczy zapas 20 cm, wyższe takie jak : papryka, pomidor potrzebują 40 cm zapasu i wtedy dostosowujemy zagon na szerokość 80 cm.

Włókninę najlepiej rozkładać na zagony w dni bezwietrzne a jeżeli wykonujemy tę czynność przy małym wietrze to tylko zgodnie z kierunkiem wiatru.

Okres przykrycia upraw zależy od potrzeb ciepłych danego gatunku i warunków klimatycznych. Dla warzyw o większych wymaganiach ciepłych stosuje się dłuższe okresy przykrycia niż dla warzyw o mniejszych wymaganiach. Także w okresach utrzymywania się niższych temperatur należy dłużej utrzymać osłonę niż podczas upałów. Dla ważniejszych gatunków warzyw zaleca się następujące okresy przykrycia:

- sałata masłowa 3 - 4 tyg.
- rzodkiewka - do fazy 2 liści właściwych,
- kapusta, kalafior, kalarepa 3 - 4 tyg.
- marchew, pietruszka - do fazy 4 liści,
- ogórek - do początku kwitnienia,
- arbuzy, melon - 5 tyg.
- papryka - 5 tyg.
- pomidor - 4 tyg.
- por, seler - 4 tyg.
- kukurydza cukrowa, fasola szparagowa - 5 tyg,
- ziemniaki wczesne - do osiągnięcia przez rośliny wysokości ok. 10 cm

Po tym okresie utrzymywanie osłony dla danego gatunku jest niecelowe, a nawet nie jest zalecane - dalsze jej utrzymywanie powoduje zbyt wybujały wzrost i wydzielanie roślin.

Wigofil 17 można wykorzystać 2 - 3 krotnie w ciągu jednego roku, rozpoczynając jego zastosowanie od końca marca (sałata, rzodkiewka), koniec kwietnia (warzywa kapustne), koniec maja - czerwiec (papryka, melon, arbuzy).

Przy zdejmowaniu osłony należy chronić ją przed rozrywaniem, tzn. najpierw usunąć ziemię mocującą brzegi a potem oczyścić i złożyć włókninę, jeżeli jest wilgotna należy ją wysuszyć. Włókninę można przechować do następnego roku ale powinna być umieszczona w ciemnym pomieszczeniu lub szczelnie okryta materiałem nieprzepuszczalnym dla światła.

Opracowała: mgr inż. Bożena Warda.

O g ł o s z e n i a

PYRKA RYSZARD - zam. Sitnik 5 tel. 41-19-97
gm. Biała Podlaska
Sprzedam nasiona łubinu żółtego (słodki) od miana "PARYS"

HOŁOWNIA ROMUALD - zam. Sławacinek Stary 168 gm.
Biała Podlaska tel. 43-15-90
Sprzedam sadzarkę jednorzędową do ziemniaków (na pług 2-skbowy) oraz sprzedam lub zamienię na mniejszy, siewnik zbożowy zaczepiany - szer. robocza 6 m (sterowany hydraulicznie).

OLESIEJUK STANISŁAW - zam. 21-536 Swory ul. Szkolna 51, gm. Biała Podlaska
Sprzedam sadzeniaki ziemniaka odm. "Bogna" 10 t

ZACHARCZUK ROBERT - zam. 08-201 Niemojki 75
Sprzedam tanio wiązałkę WC-5 po 2 latach eksploatacji stan b. dobry.

ARSENIUK MIECZYSLAW - zam. Ortel Królewski 18 p-ta 21-510 Ortel Książęcy gm. Piszczac
Sprzedam podbieracz do prasy Z 224 nowy, kompletny.

MIKOŁAJCZUK KAZIMIERZ - zam. Rudnik 24
Sprzedam tanio: młocarnię samoczyszczącą MSC, Fiata 126 p - karoseria nowa, silnik elektryczny 4 KW na podwoziu.

RACZYŃSKI ANDRZEJ - zam. Tyśmienica 84 gm. Parczew
Sprzedam pługofrezarkę oraz 10 ton siana łąkowego.

BAŃKOWSKI KRZYSZTOF - zam. Łomazy II ul. Rolnicza 5, p-ta 21-532 Łomazy
Sprzedam dmuchawę poziomą stan dobry. Tanio.

HOŁOWNIA CZESŁAW - zam. Wiski 12 gm. Tuczna
Tanio sprzedam: rozsiewacz RCW-3, pług dwuskibowy.

Pielęgnacja i ochrona plantacji

Po siewie można plantację przebronować lekką bronką, a warunkach suchej wiosny ugnieść glebę wałem gładkim w celu uzyskania równomiernej pęcznienia nasion i wyrównania wschodów.

Wschody roślin i początkowy rozwój siewek są powolne. Z tego względu we wczesnych fazach rozwojowych plantacja łatwo ulega zachwaszczeniu.

Jeżeli nie używa się herbicydów, to należy zastosować szeszą rozstawę rzędów. W odpowiednio szerokich międzyrzędziach można skutecznie prowadzić odchwaszczanie mechaniczne, lub uzupełniać nim chemiczną ochronę plantacji. Po wyrzędowaniu się roślin opielanie mechaniczne stosuje się w miarę potrzeb do zwarcia rzędów.

Gołębie stanowią pewne zagrożenie w okresie wschodów soi. Zjadają one pojawiające się nad powierzchnią gleby napęczniałe liścienie niszcząc całe siewki. Z tego względu w okolicach gdzie występuje dużo gołębi należy chronić plantację w okresie wschodów.

Zające i sarny lubią żerować na soi w ciągu całej wegetacji. Groźniejsze straty, zwłaszcza na małych plantacjach, mogą powodować jednak tylko w okresie od wschodów do kwitnienia roślin.

Zastosowanie herbicydów w soi

Najlepsze efekty w ochronie soi przed zachwaszczeniem daje stosowanie herbicydów. Ich dobór zależy od gatunków chwastów, stanu plantacji i stopnia jej zachwaszczenia.

Gdy na polu dominują chwasty dwuliścienne, to do ich zwalczania stosujemy niżej podane herbicydy.

Afalon - 1,5-2 kg/ha

Linuron - 1,5-2 kg/ha

Sencor - 0.75-1 kg/ha

Sencor + Afalon - 0,5 kg/ha + 1 kg/ha

Preparaty stosować bezpośrednio po siewie. Oprysku nie wolno opóźniać, ponieważ grozi to uszkodzeniem siewek soi. Nasiona powinny być wysiane co najmniej na głębokość 3 cm. Dobre efekty daje stosowanie dwóch typów herbicydów. Posiewnie można opryskać Sencorem w dawce 0,75 kg/ha lub Afalonem w dawce 1,5 kg/ha i po wschodach, w fazie drugiego trójlistka, Basagranem w dawce 2 l/ha.

Gdy na polu dominują chwasty jednoliścienne (chwastnica jednostronna, włośnica sina i zielona, itp.) do ich zwalczania stosujemy graminicydy:

Dual 960 EC - 1.8 l/ha przedwschodowo

Iloxan 36 EC - 3-4 l/ha powschodowo

Fusilade Super - 1-1,5 l/ha powschodowo

Targa 10 EC - 1-1,5 l/ha powschodowo

Do herbicydów stosowanych po wschodach zaleca się dodatki zwiększające skuteczność działania: Atpol, Nopon, Olemix, Olesil, Iorowit.

Zbiór i przechowywanie nasion

Podczas dojrzewania liście soi żółkną i opadają, strąki stają się brązowo-szare. Nasiona przyjmują charakterystyczny słomkowo-żółty kolor, owalno-kulisty kształt, twardnieją i zaczynają "dzwonić" w strąkach.

Na większych plantacjach soję zbiera się jednorazowo kombajnem. Obroty bębna należy precyzyjnie wyregulować, a klepisko odsunąć od bębna, aby uniknąć rozbijania i uszkodzenia nasion. W celu zmniejszenia strat zniwnych albo przyspieszenia zbioru można zastosować zbiór dwufazowy wykorzystując do wykonania pierwszej fazy kosiarkę listwową. Po omłocie nasiona należy natychmiast oczyścić na czyszczalni zbożowej i w razie potrzeby dosuszyć w suszarni podłogowej. Jeśli zebrane nasiona są przeznaczone na zasiewy, to temperatura suszącego powietrza nie powinna przekroczyć 30°C.

Wilgotność składowanych nasion powinna wynosić 10-12%

Na podstawie informacji AR Poznań opracował
: A. Matuszewski

"Topinambur raz wysadzony, lat dziesiątki daje plony"

Topinambur (*Helianthus tuberosus*) należy do rodziny złożonych i wyglądem przypomina słonecznik. Jego ojczyzną jest Ameryka Północna, a nazwę swą zawdzięcza indiańskiemu plemieniu Topinamboore, które pierwsze dostrzegło jego walory. Zasadniczo jest rośliną jednoroczną, biologicznie jednak wieloletnią, ponieważ plonuje na jednym polu dziesiątki lat, wyrastając każdego roku na nowo z resztek powykopkowych pozostałych po sprzęcie bulw. Jest to możliwe dzięki wysokiej mrozoodporności zimujących bulw (nawet do -50°C).

Bulwy topinamburu mają wartość pastewną podobną jak ziemniaki. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że wykorzystuje się także zielonkę (na lepszych glebach możliwe uzyskanie nawet 3 pokosów), wartość ogólna plonów topinamburu znacznie przewyższa wartość pozostałych roślin pastewnych. Topinambur jest rośliną prostą w uprawie. Chociaż określa się go często mianem "ziemniaka piasków" - to jednak im lepsza gleba tym wyższy plon. Jest nadzwyczaj odporny na suszę. Jako roślina krótkiego dnia zakwita w październiku i w tymże miesiącu osiąga aż 80% przyrostu masy bulw.

Sadzenie - sadzarką ziemniaczaną, 10-12 q/ha. Rozstawa rzędów i w rzędach - jak przy ziemniakach. Termin sadzenia: wiosną - marzec-czerwiec, jesienią - listopad-grudzień.

Zabiegi pielęgnacyjne - jednorazowe zastosowanie obsypnika przy 20-25 cm wzrostu roślinek. Później topinambur zagłusza wszystkie chwasty, wyrasta bowiem do 2,5-3,0 m wysokości. Dotyczy to roku wysadzenia plantacji. Stosunkowo najmniej kłopotliwym i najniższym nakładowym sposobem prowadzenia plantacji w następnych latach użytkowania jest pozostawienie jej "na dziko". Trudniejszy (ale możliwy) jest wtedy sprzęt kopaczką elewatorową. Polega to na tym, że kopaniska pozostawiamy "na płasko" i bulwy zimujące (resztki powykopkowe) w glebie wiosną odradzają się w sposób naturalny dając początek nowej plantacji.

Chcąc jednak uprawiać plantację w rzędach przed wschodzeniem "spędzamy" zimujące w glebie bulwy w rzędy za pomocą obsypnika. To samoodradzanie się plantacji jest możliwe nawet 50 lat. Jest to więc jedyna roślina spośród naszych okopowych nie wymagająca stosowania zmianowania, nie jest atakowana przez choroby i szkodniki (oprócz gryzoni).

Nawożenie - jak pod ziemniaki. Obornik co 3-4 lata, nawożenie min. to niewielka dawka azotu wiosną, oraz zasilanie azotem po każdym pokosie (przy intensywnym użytkowaniu kośnym zielonki).

W roku nawożenia obornikiem można zrezygnować z nawożenia mineralnego (oprócz nawożenia zasilającego). W przypadku ścięcia "Orkanem" części nadziemnej i pozostawienie jej na polu - można obornika nie stosować.

Sprzęt - zależnie od celu uprawy, przeprowadza się trzema sposobami. W przypadku nastawienia się na wysoki plon bulw, zielonkę ścinamy jak najpóźniej, najlepiej po obmarznięciu, w listopadzie-grudniu i dopiero robimy wykopki albo wiosną.

Nastawiając się na wysoki plon ciągle odmładzającej się zielonki ścinamy ją wysoko, na 15-20 cm od ziemi, 2-3 krotnie w ciągu okresu wegetacyjnego. Wówczas plon bulw jest o ok. 30% niższy.

Jeśli zaś pragniemy uzyskać zarówno wysoką wydajność bulw jak i zielonki - część nadziemną ścinamy w końcu października i wtedy również kopimy bulwy.

Wydajność maksymalna zielonki z 3 pokosów ok. 1.500 q/ha. Wydajność maksymalna bulw osiągnięta w Polsce 500 q/ha (w Kanadzie 700 q/ha).

Przechowalnictwo - bulwy topinamburu przechowują się w kopcach źle, zwłaszcza podczas łagodnych zim.

. Dlatego najlepszym sposobem ich przechowywania jest pozostawienie plantacji do wykopków wiosennych. Wówczas plon jest nawet wyższy o ok. 10-20%. Jeśli jednak zdecydujemy się na kopcowanie, formujemy możliwie niską, płaską przymę (do 25 cm). Okrywamy ją wyłącznie 2-3 cm warstwą ziemi.

Skarmianie - zarówno bulwy, jak i zielonkę można zadawać wszystkim zwierzętom gospodarskim w formie surowej lub zakiszonej, bulwy można parować, ale to zbędny koszt.

Kwestię ewentualnej likwidacji plantacji skutecznie rozwiązuje rutynowe zastosowanie "Chwastoxu" wiosną na zboża jare posiane po topinamburze

Wysoka plenność topinamburu (50-80 szt. bulw z 1 bulwy macecznej) gwarantuje szybkie uzyskanie sadzeniaków np. wysadzając 10 kg bulw na pow. 1 ara (na dobrym stanowisku jesienią lub wiosną) już jesienią roku następnego można obsadzić powierzchnię ok. 30-50 arów. Bulwy większe można bez obawy kroić przed sadzeniem.

Wielką zaletą topinamburu jest również jego przydatność w żywieniu ludzi. We Francji i Kanadzie skutecznie wypiera on ze stołów ziemniaki. Bulwy zalecane są szczególnie dla diabetyków z racji dużej zawartości wielocukru inuliny - tolerowanej przez organizmy chorych na cukrzycę. 23 przepisy kulinarne proponuje Anna Czerni w książce "Warzywa mało znane" - zupy, drugie dania, frytki, sałatki, bulwy konserwowe itp. Poza tym bulwy topinamburu są doskonałym surowcem do produkcji spirytusu - wydajność aż 23 l ze 100 kg.

Topinambur może rosnąć na każdej działce pracowniczej i w każdym gospodarstwie zarówno jako warzywo, jak i cenna roślina paszowa. Wiele odłogujących w Polsce pół mogłoby być zagospodarowane na dziesiątki lat topinamburem.

Bulwy topinamburu można kupić:

Jan Pilarczyk

Sieczka 15

26-336 Dąbrowa

woj. piotrkowskie

tel. Aleksandrów Opoczyński 39 lub 40

Wysyłka bulw:

minimalna ilość - 5 kg, płatne przy odbiorze 80 tys.zł. plus koszty wysyłki 12 tys.zł.

Danuta Karmasz

NOWE ODMIANY ZBÓŻ JARYCH

Pszenica jara - IGNA

Kłos bezostny, biały. Ziarno czerwone. Rośliny o dużej odporności na wyleganie i przeciętnej zdrowotności (większa podatność na mączniaka i septoriozę). Dojrzewanie wcześniejsze. Jakość wypiekowa mąki dobra. Wymagania glebowe i w stosunku do kultury roli przeciętne. Plenność w skali kraju dobra.

Jęczmień jary - RAMBO

Odmiana pastewna. Kłos dwurzędowy, źdźbło średniej długości. Odporność na wyleganie duża. Zdrowotność dobra, jedynie nieco mniejsza odporność na mączniaka. Kłoszenie i dojrzewanie nieco wcześniejsze. Masa 1000 ziarn średnia, wyrównanie ziarna dobre. Zawartość białka w ziarnie nieco większa. Wymagania glebowe przeciętne.

Jęczmień jary - MOBEK

Odmiana browarna o dobrej do bardzo dobrej jakości technologicznej ziarna. Kłos dwurzędowy, źdźbło średnio krótkie. Zdrowotność dobra. Odporność na wyleganie duża. Kłoszenie i dojrzewanie przeciętne. Masa 1000 ziarn i wyrównanie średnie. Wymagania glebowe przeciętne. Plenność dość dobra.

Owies - SŁAWKO

Ziarno oplewione, żółte. Rośliny wyższe, mniej odporne na wyleganie, o dobrej zdrowotności, wczesnie kłoszące się. Ziarno o przeciętnym udziale łuski, o średniej zawartości białka i tłuszczu. Wymagania glebowe przeciętne. Plenność dość dobra do dobrej.

Owies - GRAMENA

Miejsce wyhodowania - RFN. Odmiana o przeciętnej wysokości roślin, o dużej odporności na wyleganie. Zdrowotność przeciętna. Ziarno o przeciętnym udziale łuski, o większej zawartości białka i tłuszczu niż u innych odmian o białej łusce. Wymagania glebowe przeciętne. Plony dobre lub bardzo dobre w całym kraju.

mgr inż. K. Kuresza

ROLMAR

GOŁACKI MARIUSZ
WIERZBÓWKA

21-200 PARCZEW Tel. 542259

* posiada w sprzedaży premiksy niemieckiej firmy SANO dla wszystkich gat. zwierząt. Zawierają witaminy, sole mineralne, mikro i makroelementy, aminokwasy, stymulatory wzrostu. Dodatek do pasz 2%

* oferuje komputerowe programy żywieniowe dla poszczególnych grup zwierząt. Stosując promixy

Sano

uzyskanie Państwo pełnowartościową tanią paszę.

- ZAPRASZAMY -

• • OGŁOSZENIA • •

DARIUSZ SĘCZYK -Sitnik 30 gm. Biała Podl.
Sprzedam materiał siewny gryki, cena do uzgodnienia.

ORZECH STANISŁW -Niemojki 88 gm. Łosice.
Sprzedam tanio mało używaną młocarnię samoczyszczącą typu M005/1

MAKAREWICZ WANDA-Kolonia Wisznice 27
Tanio sprzedam : dmuchawa do siana , instalację hydroforową, poidła dla bydła ,kosiarki:konna i "Osa"

WIĘSCI Z TARGÓW I JARMARKÓW

.../Ceny w tys. zł za jednostkę

Wyszczególnienie	Jednostka	Parczew 13.04.93r.	Radzyń Podl. 14.04.93r.	Losice 14.04.93r.	Piszczac 14.04.93r.	Wisznice 19.04.93r.
pszenica	q	-	260	240-260	240	230-260
pszenżyto	q	-	-	-	-	-
żyto	q	230	230	210-230	160	-
jęczmień	q	-	270	240-270	-	230-250
owies	q	230	250	250-270	220	230-240
mieszanka zbożowa	q	-	-	250-260	-	220-230
seradela	kg	12	-	-	-	-
ziemniaki jadalne	q	-	100	-	100	-
ziemniaki sadzen.	q	-	130	-	110	-
prosięta	para	-	600	550-650	500-550	450-550
krowa do 10 lat	szt.	-	-	-	5,5-6 mln	5-6 mln
krowa z cielęciem	szt.	-	-	-	-	-
koń	szt.	-	-	-	-	-
saletra amonowa	q	-	220	180/import.	215	-
mocznik	q	-	270	-	-	-
salmag	q	-	240	-	-	-
polifoska	q	-	320	-	290	-
fosforan amonu	q	-	330	-	-	-

CENY ZBYTU NAWOZÓW MINERALNYCH W WYBRANYCH ZAKŁADACH

(Ceny w mln zł za tonę)

NAWÓZ	CENA	UWAGI
Puławy 2.04.1993 r.		
mocznik	2,5	w workach
saletra amonowa	2,0	w workach
siarczan amonowy	0,850	w workach
Gdańsk 2.04.1993 r.		
superfosfat potrójny	3,3	w workach
	3,1	luzem
mieszanki fosforowo potasowe:		
16 - 36	2,550	w workach
21 - 32	2,650	w workach
24 - 24	2,680	w workach

Przy płatnościach gotówką bonifikata 150 tys. zł za tonę. Bonifikata za odbiór własnym transportem.		
Luboń 2.04.1993 r.		
superfosfat 18%	1,2	luzem
	1,35	w workach
superfosfat magnezowy	1,2	luzem
	1,35	w workach
nawóz potasowo -magnezowy	1,6	w workach
	1,45	luzem
Ubozcz 6.04.1993 r. ceny loco zakład		
superfosfat	1,060	luzem
superfosfat magnezowy	1,060	luzem

Bonifikata 10 tys. zł za tonę przy zakupie powyżej 10 t nawozu.		
Włocławek 6.04.1993 r. ceny loco zakład		
saletra amonowa	2,0	w workach

Prawo pierwokupu

Dość powszechnie znane jest prawo pierwokupu przysługujące długoletnim dzierżawcom gruntów rolnych. Wynika ono z ustawy, a więc niezależnie od postanowień umowy dzierżawnej. W szczególności z prawa tego mogą skorzystać dzierżawcy, którzy zawarli umowy na okres dłuższy niż trzy lata lub faktycznie dzierżawili nieruchomości rolną przez co najmniej dziesięć lat (art.695 2 k.c.).

Prawo pierwokupu polega na tym, że w razie sprzedaży przysługuje im pierwszeństwo kupna przed innymi osobami. Tak więc, gdy właściciel wydzierżawionej nieruchomości zdecyduje się ją sprzedać, wówczas dzierżawca - korzystając z prawa pierwokupu- może nabyć tę nieruchomość jako pierwszy. Właściciel jest zatem w pewien sposób ograniczony w swobodnym rozporządzaniu nieruchomością, której prawo pierwokupu dotyczy. Dla dzierżawcy stanowi ono zaś gwarancję, że w razie zamiaru sprzedaży przez właściciela będzie mógł kupić zagospodarowane przez siebie grunty.

Generalnie każda rzecz, do której prawo pierwokupu odnosi się (czy wynika to z ustawy, czy też czynności prawnej, np. umowy, testamentu), ale pod warunkiem, że ten, komu prawo to przysługuje, nie skorzysta z niego.

I tak, właściciel nieruchomości rolnej powinien niezwłocznie powiadomić dzierżawcę o projektowanej umowie sprzedaży z inną osobą. Jeśli dzierżawca zdecyduje się ze swojego prawa skorzystać, powinien w ciągu miesiąca złożyć w tej sprawie właścicielowi oświadczenie w formie notarialnej. Ostatecznie więc kupi dzierżawca, i to na tych samych warunkach, na jakich miała kupić nieruchomość osoba trzecia.

Jeśli natomiast dzierżawca nie złoży oświadczenia w podanym terminie, umowa zawarta z osobą trzecią jest w pełni skuteczna. Umowa taka będzie również ważna, mimo zatajenia przez właściciela nieruchomości faktu jej zawarcia, jednakże wówczas odpowiada on za wynikłą z tego powodu dla dzierżawcy szkodę.

Ustawowe prawo pierwokupu przewidziane jest m.in. także w razie sprzedaży swojego udziału przez współwłaściciela nieruchomości rolnej. Przysługuje ono pozostałym współwłaścicielom, pod warunkiem, że prowadzą gospodarstwo na wspólnym gruncie (art.166k.c.).

A. Radzikowska i A. Żurkowska

... zastosowano promienniki

W celu upowszechnienia racjonalnych metod odchowu prosiąt, przeprowadziliśmy na terenie województwa białskopodlaskiego 27 demonstracji z zastosowaniem energooszczędnego promiennika do dogrzewania prosiąt. Odpowiednia temperatura jest bowiem jednym z czynników decydujących o powodzeniu w odchowie. Prosięta, wskutek słabo rozwiniętego ośrodka termoregulacyjnego, braku tłuszczu podskórnego i okrywy włosowej, łatwo mogą ulec przeziębieniu, a w pierwszym okresie życia prowadzi to najczęściej do zapalenia płuc. Temperaturą w legowisku prosiąt powinna wynosić 28 - 30° po urodzeniu i w miarę wzrostu prosiąt ulegać obniżeniu. Tradycyjnie dotychczas używane żarówki promiennikowe zużywają znaczne ilości energii elektrycznej (ok. 1440 kWh) i muszą być osiatkowane, aby przy pęknięciu nie nastąpił pożar. Dlatego podczas odchowu prosiąt objętych demonstracją, zastosowaliśmy promienniki energooszczędne, z ceramicznymi elementami grzejnymi, pobierające tylko około 950 kWh energii. Łącznie demonstracją objętych było 27 miotów - 291 sztuk prosiąt o przeciętnej masie ciała 1,07 kg. W ciągu sześciu tygodni odchowano 267 prosiąt, o średniej masie ciała 11,68 kg. Upadki prosiąt stanowiły 8 % i wystąpiły w pierwszych dwóch dniach po urodzeniu, głównie na skutek przygniecia. Większość rolników oceniła promiennik jako całkowicie bezpieczny pod względem przeciwpożarowym, łatwy w obsłudze i zapewniający odpowiednią temperaturę w wychowie prosiąt. Ale zdarzały się również błędy. Niektórzy rolnicy zawieszali promiennik zbyt wysoko, co powodowało, że temperatura w legowisku prosiąt nie była wystarczająca. Aby promiennik spełniał swoje zadanie, powinien być zamocowany w pierwszym okresie odchowu na wysokości 30 - 40 cm nad legowiskiem, a w miarę wzrostu prosiąt podnoszony do wysokości 50 - 60 cm. Przeprowadzone demonstracje wykazały, że zastosowanie promiennika zużywającego mniej energii elektrycznej, oraz odsadzanie prosiąt w wieku 6 tygodni pozwala zmniejszyć koszty odchowu, zwiększyć ilość prosiąt odchowanych od 1 lochy w ciągu roku, a tym samym poprawić znacznie opłacalność tuczu trzody chlewnej.

Cz. Mirczewska

Propaguję osiągnięcia nauki

Propagując wysokobiałkowe koncentraty Urolac i KKC w żywieniu krów mlecznych, Lactinę w odpajaniu cieląt i Biogen T w żywieniu trzody chlewnej prowadziłem w kilku gospodarstwach demonstracje na te tematy.

* Gospodarstwo Pana Szoplińskiego Piotra zam. Łomazy

Rolnik posiada 26 krów pod kontrolą użyteczności mlecznej prowadzonej przez Okręgową Stację Hodowli Zwierząt w Lublinie. Wydajność średnia roczna od krowy 5.000 kg mleka. W początkowej fazie zastosowano Urolac w żywieniu 3 krów. Po 4 tygodniowej obserwacji rolnik stwierdził, że krowy otrzymujące Urolac lepiej wyjadają zadawaną paszę. Natomiast po trzech miesiącach żywienia urolacem wzrosła zawartość tłuszczu w mleku z 4,2% do 4,78%, białka z 3,1% do 3,46%. Uzyskując tak pozytywne

wyniki produkcyjne na wzorcowych 3 sztukach spowodowały, że Pan Piotr zakupił Urolac dla pozostałych 23 sztuk.

* Gospodarstwo Pana Szatałowicza Felixa zam. Łomazy II

W gospodarstwie tym zastosowano koncentrat wysokobiałkowy KKC w żywieniu 4 krów (posiada 7 krów o przeciętnej wydajności 4.000 kg mleka). Po trzech miesiącach żywienia rolnik z zadowoleniem stwierdził, że zawartość tłuszczu w mleku z 3,6% wzrosła do 4,1%.

* Gospodarstwo Pana Chotkowskiego Stefana zam. Krasówka

Rolnik zastosował odpajanie cieląt koncentratem mlekozastępczym Lactiną. Stwierdzono, że w stosunku do mleka jest tania paszą, łatwą w przygotowaniu. Cielęta odpajane Lactiną są w bardzo dobrej kondycji.

* Gospodarstwo Pana Szoplińskiego Franciszka

W tym gospodarstwie realizowałem temat "Biogen T w żywieniu trzody chlewnej". Żywieniem objęto odsadzonych 11 sztuk (1 miot) prosiąt przeznaczonych do tuczu. Drugi miot 8 prosiąt, również przeznaczonych do tuczu ale żywionych tradycyjnie. Wniosek rolnika z prowadzonego tematu: tempo przyrostów obu grup żywieniowych prawie że jednakowe. Natomiast kondycja poszczególnych sztuk i zdrowotność przemawia na korzyść żywionych Biogenem T. W miocie żywionym tradycyjnie 1 sztuka padła.

Franciszek Kuźniarski

W gminie Janów Podlaski

Gmina Janów Podlaski, to gleby lekkie z przewagą klas IVb, V, VI na których uprawia się przeważnie ziemniaki, żyto i pszenżyto. Uzyskiwane plony zbóż i ziemniaków są zadawalające, wyższe niż śr. w województwie.

Większość rolników ze względu na wysokie ceny nawozów ograniczyła nawożenie mineralne stosując wapnowanie pól, dolistne nawożenie jako względnie tani czynnik plonotwórczy. Zespół Doradztwa Rolniczego zaopatrzył rolników w Ekolist w ilości 1.050 l, Agrosol Z - 300 l, Agrosol K - 120 l. Sprowadzono rolnikom 500 kg Bionalu - zaprawy donasiennej co pozwoliło zabezpieczyć przedsięwziętą dawkę startową azotu dla zbóż na pow. 230 ha. Efekt stosowania tego nawozu był szczególnie widoczny na polach o dobrych stosunkach wodno-powietrznych. Rolnicy wysieli ponad 1.000 ton wapna nawozowego. Stwierdzam, że plony u tych rolników były wyższe od 20%-50% np. (Ziomkowski Bogdan zebrał 40 q mieszanki, oraz 250 q ziemniaków z ha odmiany Bronka).

Na terenie gminy wdrożona została odmiana ziemniaków Lawina w gosp. Chilkiewicz Anatol zbiór w roku bieżącym zostanie przeznaczony na sadzeniaki, co pozwoli na rozszerzenie uprawy tej odmiany na terenie gminy.

Potrzeby białkowe bydła niektórzy rolnicy zabezpieczają poprzez stosowanie Urolacu - płynny wysokobiałkowy koncentrat. Efekty są dobre: opasy lepiej wyjadają zadawaną paszę, krowy dają więcej mleka o większej zawartości tłuszczu. Wdrożenie prowadzone w gosp. Pani Szydłowskiej Leokadii to potwierdza - wzrosła wydajność mleka, a także tłuszcz o 2 jednostki, w wyniku 4 miesięcznej obserwacji. Gospodarstwo jest w dalszym ciągu zainteresowane stosowaniem Urolacu. W ten cenny dodatek rolnicy zaopatrują się na punkcie skupu mleka, uprzednio składając zamówienia, które realizuje OSM Łosice.

W roku ubiegłym Zespół współpracował ze Związkami Hodowców Trzody Chlewnej, który pośredniczył w dystrybucji mieszanek dla trzody chlewnej - Prestarter, Grower, Starter, KPT, dodatki mineralne - Mikrofos.

inż. Halina Kusznerczuk

ODR O SOBIE

Przedstawiam gospodarstwo Pana Marka Kurianowicza

Na terenie mojego działania jednym z gospodarstw kontaktowych a w przeszłości przykładowym, jest gospodarstwo **Pana Marka Kurianowicza** zamieszkałego we wsi Lubenka gm. Łomazy.

Gospodarstwo zajmuje powierzchnię 21 ha w tym 15 ha gruntów ornych i 6 ha użytków zielonych.

Gospodarstwo nastawione jest na produkcję mleka i opasów. W ubiegłym roku rolnik zmodernizował oborę, w której znajduje się 10 stanowisk dla krów mlecznych i 12 na opasy.

Krowy są wysokomleczne (4.000 l mleka rocznie) żywione latem - pastwisko, siano i śruta zbożowa, zimą zaś - kiszonką z kukurydzy, sianem łąkowym, sianem z koniczyny czerwonej, śrutą zbożową, śrutą z kukurydzy i nasion strączkowych. W gospodarstwie znajdują się wszystkie maszyny rolnicze od podstawowych do specjalistycznych.

Na przestrzeni kilku lat współpracy z tym gospodarstwem przeprowadzono tam wiele demonstracji zarówno z produkcji roślinnej i zwierzęcej. Prim wiodły demonstracje z produkcji roślinnej - kompleksowe uprawy zbóż, uprawa bobiku i kukurydzy na nasiona, pszenicy ozimej Almari.

Z produkcji zwierzęcej jesienią 1992 roku wprowadzono do żywienia krów mlecznych koncentrat wysokobiałkowy Urolac. Demonstrację rozpoczęto 12-11-1992 a zakończono 13-04-1993r. Zastosowano dla 3 krów o średniej wydajności mleka dziennie od 1 krowy około 17l. W czasie stosowania Urolacu w żywieniu tych 3 krów zaobserwowano polepszenie apetytu, poprawę kondycji zwierząt oraz co najważniejsze wzrost zawartości tłuszczu w mleku z 4,2% do 4,9%. Już w trakcie trwania demonstracji rolnik zakupił Urolac dla pozostałych sztuk jak również dla opasów.

W bieżącym roku rolnik wprowadza do uprawy soję na powierzchni 1 ha, nową odmianę pszenicy jarej wysokoglutenu Omega. Nasiona soi i pszenicy zostały sprowadzone przez ODR. Pan Marek Kurianowicz jest rolnikiem żywo interesującym się najnowszymi osiągnięciami nauki rolniczej, które chętnie wprowadza w swoim gospodarstwie a wynikami i spostrzeżeniami dzieli się z innymi rolnikami.

Zofia Kozysa

Co z ziemią w Gminie Kodeń?

Wielu rolników nie wierzy w możliwość poprawy swego bytu, boryka się z wieloma codziennymi kłopotami i popada w rezygnację. Powodują to prawa wolnego rynku i prowadzona przez Rząd polityka rolna. Tak też jest w naszej gminie Kodeń. Położona w pasie przygranicznym obejmuje 18 sołectw, w których znajduje się 802 gospodarstwa o średniej powierzchni 9,0 ha.

Kiedy w 1989 r. zniesiono wszelkie ograniczenia w obrocie ziemią, nie zaobserwowano na nią popytu. Był to już sygnał, że źle się dzieje. Na domiar wszystkiego dochody wsi spadły: 1990 r. o 50%, 1991 r. o 25% i mało kto miał pieniądze na rozwój gospodarstwa.

Średnia cena 1 ha gruntów ornych w obrocie między rolnikami w kraju w I połowie 1992 r. wynosiła 12 mln.

	1991	1992	wzrost
kl. I i II	10	16 mln/ha	60%
III i IV	9	12	22%
V i VI	6	7	16%

Zainteresowanie ziemią jest wciąż małe.

Na terenie naszej gminy ceny za ziemię wyliczane są przez pomnożenie współczynnika odpowiadającego ilości żyta wyprodukowanego z ha ziemi odpowiedniej klasy przez cenę kwintala żyta, obniżoną u nas do 120 tys. (wg GUS 150.300 zł)

Ceny te są następujące:

grunty orne	IIIa	10.800.000
	IIIb	8.400.000
	IVa	7.200.000
	IVb	5.400.000
	V	3.000.000
	VI	1.200.000

Podstawę wyliczeń przyjęto za Dziennikiem Ustaw nr. 10 z 1992 r.

Ziemia dla rolnika jest podstawowym warsztatem pracy. Czy nie warto jest w nią zainwestować, biorąc pod uwagę to, że popyt na ziemię w najbliższym czasie może wzrosnąć.

mgr inż. Z. Sztokalińska

JAK ZMNIJSZYĆ KOSZTY REMONTU SIEWNIKA ?

Jednym ze sposobów jest zastosowanie tańszych części wymiennych. Dział Marketingu Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu posiada ofertę sprzedaży gumowych przewodów nasienne typowych dla siewników SZ-3,6, które z powodzeniem można zastosować do siewników typu "MAZUR" i "POLANIN".

W tym celu należy odciąć środkowe części teleskopów w jakie wyposażone są te siewniki i zastąpić je gumowymi przewodami. Oferowane przewody posiadają pozytywną opinię Instytutu Mechanizacji Rolnictwa Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Producent prowadzi sprzedaż wysyłkową za zaliczeniem pocztowym.

Zamówienia prosimy składać na adres:
Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu
Dział Marketingu
53-033 Wrocław
ul. Zwycięska 12
tel. 67-58-12 w. 68

fax 67-50-22

tlx 715320

KREDYTY NA GAZYFIKACJĘ WSI Z BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA

Bank Ochrony Środowiska S.A. kredyty na gazyfikację wsi udziela ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej - Counterpart Fund.

O kredyty te mogą ubiegać się Społeczne Komitety Gazyfikacji Wsi, mające status spółki prawa cywilnego. Kredytowaniem mogą być objęte inwestycje związane z budową gazyfikacyjnej sieci rozdzielczej średniego i niskiego ciśnienia, zapewniające dostarczanie gazu z rurociągów wysokoprężnych do gospodarstw domowych na wsi.

Oprocentowanie tych kredytów wynosi 0,4% stopy podstawowej banku centralnego w danym okresie. Obecnie jest to 14% w skali roku. Są one udzielane na okres do 4 lat z jednoroczną karencją spłaty kredytu, z tym jednak, że przy kwocie kredytu do 1 mld zł, okres spłaty wraz z karencją nie może przekraczać 2 lat.

Kredyty są udzielane do wysokości 40% wartości kosztorysowej inwestycji. Maksymalna jednostkowa kwota kredytu na jedno przyłącze gazowe nie może jednak przekraczać 3 mln zł, a całkowita suma kredytu na inwestycje nie może być wyższa niż 3 mld zł.

Terenowe Oddziały Banku Ochrony Środowiska przygotowują uruchomienie kilkunastu kolejnych kredytów na te cele. Wszyscy wnioskodawcy, którzy spełnią wymogi nie będą mieli kłopotu z jego uzyskaniem. Zainteresowani tymi kredytami powinni zwracać się do Oddziałów BOŚ w terenie. Najbliższy oddział mieści się w Warszawie - tel.43-19-18. Organizuje się również oddział w Lublinie - tel.242-61.

DOPLATY DO PALIWA ROLNICZEGO

Z dniem 31 marca 1993 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w sprawie dopłat do produkcji rolniczej rekompensujących częściowo skutki zmian cen oleju napędowego, wg którego podmiotom gospodarczym prowadzącym gospodarstwa rolne przysługuje dopłata w wysokości 43 tys. zł na 1 ha użytków rolnych za okres 6-ciu miesięcy tj. od 1 października 1992 r. do 31 marca 1993 r. Dopłatę oblicza się jako iloczyn powierzchni użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i stawki dopłaty pomniejszony o 2% prowizji dla urzędu gminy, tzn. że rolnik otrzyma 42 140 zł na hektar.

Do obliczania dopłat przyjmuje się powierzchnię użytków rolnych wynikającą z ewidencji gruntów rolnych, wg stanu na pierwszy dzień okresu, za który przysługuje dopłata z wyłączeniem gruntów klasy VIz i VIps, gruntów wykorzystywanych na cele nierolnicze oraz gruntów, na których zaprzestano produkcji rolniczej.

Dopłaty realizuje urząd gminy ze środków otrzymanych na ten cel od wojewody. Jeżeli użytki rolne stanowiące podstawę do wyliczenia dopłat położone są w kilku gminach, to kwotę należnych dopłat wypłaca urząd gminy właściwy do pobierania podatku rolnego.

W gestii wójtów leży określenie terminów, w jakich płacone będą rekompensaty w konkretnej gminie.

Rozporządzenie stanowi tylko, że do końca kwietnia należy wypłacić pierwszą ratę a do końca października drugą.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA ROLNIKÓW

Przypominamy, że do 30 kwietnia należy opłacić składkę ubezpieczeniową rolników za II kwartał 1993 roku.

Składka ubezpieczeniowa rolników w II kwartale br. wynosi dla jednej osoby 585 tys. zł, na którą składa się ubezpieczenie:

- emerytalno-rentowe - 369 tys. zł.
- wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie - 216 tys. zł.
- wypadkowe na własny wniosek - 72 tys. zł.

Od 1 marca wzrosły również świadczenia rolnicze wynikające z ubezpieczenia społecznego rolników:

- emerytura podstawowa brutto aktualnie wynosi 1 231 300 zł.
- jednorazowy zasiłek z tytułu urodzenia dziecka - 4 856 000 zł.
- zasiłek pogrzebowy - 7 036 000 zł.
- odszkodowanie z tytułu uszczerbku zdrowia - 410 854 zł za każdy procent, ale nie mniej niż 5% utraty zdrowia.
- zasiłek chorobowy - 20 751 zł za każdy dzień, gdy niezdolność do pracy trwa nieprzerwanie co najmniej 30 dni.
- zasiłek rodzinny - 167 000 zł miesięcznie na jedną uprawnioną osobę.
- zasiłek pielęgnacyjny - 351 800 zł miesięcznie.

O PRODUKCJI
I SPRZEDAŻY PRZENOŚNIKA H-608 LUBIN

Uprzejmie informuję, że produkcję i dostawę przenośników obornika H-608 oraz części zamiennych przejęła i prowadzi Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe "METAROL" Spółka z o.o. w Lubinie powstała na terenie Państwowego Ośrodka Maszynowego w Lubinie, który został zlikwidowany.

Od 1979 roku przenośnik H-608 "LUBIN" przechodził różne modernizacje. Wersja H-608/3 jest ostateczna i obecnie produkowana. Stare i częściowo zużyte przenośniki można zmodernizować i doprowadzić do dalszej eksploatacji.

Przedsiębiorstwo to wykonuje również regenerację hydraulicznych pomp zębatych do ciągników i maszyn rolniczych : ZCT-16 L, ZCT-25 L, PZ 2-18-KS, zespół mikropompki 0084.108.009, do C-360 (46546-310), do kombajnu zbożowego (PZ2-KP-25), PZ-40.

Szczegółowych informacji można uzyskać w ODR Grabanów u specjalisty d/s mechanizacji lub w Lubinie 59-300 ul.Stary Lubin 16 c. tel/fax.444480, 444424 .

Modernizacje zgarniaczy obornika typ H 608 również wykonuje na terenie całego kraju (bezpośrednio u użytkownika) Zakład Mechaniki Maszyn T. Wróblewski. Adres: 59-220 Legnica ul.Kujawska 10/2, tel.61421.

Modernizacja polega na :

1. Wymianie łańcucha
2. Wymianie kół narożnych bez potrzeby demontażu zabetonowanych osi.
3. Częściowa modernizacja istniejącej wyrzutni i napędu

Sprzedaż niektórych części do w/w zgarniaczy prowadzi stoisko przy MEPROZET w Międzyrzeczu Podlaskim.

*Specjalista d/s mechanizacji
mgr inż. B. Fiłatiuk*

BIZON NOWY ZA STARY

W uzupełnieniu informacji n/t nowych cen i zasad sprzedaży kombajnów zbożowych informujemy o nowej akcji sprzedaży kombajnów przez spółkę z o.o. "BIZON" w Płocku polegającej na zwrocie przez nabywcę starego, wyeksploatowanego kombajnu do producenta.

Przyjmowane będą kombajny Bizon-Super i Bizon-Rekord 10-15 letnie. Jedynym kryterium technicznym będzie podstawowa kompletność i możliwość dojazdu tym kombajnem przez użytkownika do zakładu w Płocku.

Nabywca nowego kombajnu , po dostarczeniu starego, będzie miał z tego tytułu możliwość zakupu kombajnu w cenie do 100 mln. zł. taniej. Przy zakupie uwzględniona będzie także bonifikata, zgodnie z aktualnymi w danym okresie zasadami sprzedaży, plus 50 mln. zł. za zwrócony kombajn używany.

Aktualne ceny kombajnów :

- Bizon-Rekord ZO 58/1 z kabiną -484.000.000.zł.
- Bizon-Super ZO 56/8 z kabiną -442.000.000.zł.
- Bizon-Super ZO 56/7 bez kabiny -415.000.000.zł.
- Bizon-Super 2020 -340.000.000.zł.

Do 31 maja 1993r. obowiązuje bonifikata około 40 mln.zł do każdej w/w ceny.

Akcją sprzedaży wiązanej objętych zostało 100 kombajnów. Przy transakcji decydować będzie kolejność zgłoszeń.

Bliższe informacje można uzyskać w Płocku tel.629526,664158.

*Na podstawie informacji
Działu Sprzedaży w Płocku
opracował mgr inż. B. Fiłatiuk*

Nie przegap okazji!

Hurtownia Wielobranżowa "Agrowista" oferuje:

- materiały budowlano-instalacyjne,
- środki do produkcji rolnej (nawozy wieloskładnikowe w tym dolistne)

oraz maszyny i sprzęt rolniczy

Zapraszamy do naszych punktów w godz. 8⁰⁰ - 16⁰⁰

Parczew ul. Słoneczna 10 tel. 54-20-63

ul. Składnicowa tel. 54-34-95

Kupując u nas zrobisz dobry interes!

ROLNIKU!

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "Anikor" w Parczewie oferuje: stolarkę budowlaną, materiały pokryciowe, szkło, farby i lakiery, płyty drewnopochodne.

Świadczy również usługi: szklarskie, stolarskie oraz sprawozdanie towarów na zamówienie

Parczew ul. Kościuszki 28

Pawilon Handlowy ul. Bema 2

Sprzedajemy towary po najniższych marżach.

PROGRAM ŻYWIENIOWY VITAMEXU

Żywienie prosiąt i warchlaków

Program żywienia belgijskiej firmy Vitamex, specjalizującej się w produkcji pasz, zakłada żywienie trzody chlewnej w oparciu o własne śruty zbożowe z dodatkiem odpowiednich superkoncentratów. Program obejmuje oddzielne żywienie poszczególnych grup produkcyjnych, odpowiednio zbilansowanymi mieszankami pełnoporcjowymi, sporządzanymi w gospodarstwie. Bardzo ważny jest racjonalny odchow prosiąt. Program Vitamexu zaleca stosowanie w odchowie prosiąt mieszanki Babito oraz Prestarter. Mieszanka Babito jest pełnoporcjową paszą, przeznaczoną dla prosiąt ssących od 3 do 21 dnia życia. Zawiera wszystkie, niezbędne dla prosiąt, doskonale zbilansowane składniki pokarmowe. Aromatyczność mieszanki sprawia, że już trzydniowe prosięta bez trudu ją lokalizują i łatwo przyzwyczajają się do jej pobierania. Efektem stosowania tej mieszanki jest:

- bardziej dynamiczny rozwój początkowy prosiąt
- wyższe przyrosty
- wyższa masa prosiąt odsadzanych
- niższa śmiertelność

Istotne jest również to, że lochy są w lepszej kondycji po odsadzeniu prosiąt, co pozwala zachować ich wyższą produktywność. Przeciętne zużycie mieszanki Babito na 1 miot wynosi 5 kg. Po ukończeniu przez prosięta 3 tygodni należy przejść na dokarmianie mieszanką Prestarter, przez kilka pierwszych dni mieszając ją z mieszanką Babito.

Wartość pokarmowa 1 kg Prestarteru Vitamex wynosi:

0,87 jednostki owsianej (2350 Kcal/kg) 375 g białka surowego

Oprócz tego Prestarter zawiera w swoim składzie aminokwasy egzogenne, składniki mineralne i witaminy oraz dodatek tłuszczu, zgodny z zapotrzebowaniem prosiąt. Możemy go skarmiać prosiętami do woli, lub sporządzać w oparciu o Prestarter mieszanki pełnoporcjowe. Program żywienia Vitamexu zakłada możliwość sporządzania następujących mieszanek:

- I. Śruta pszenna - 37 %
- Śruta jęczmienna - 30 %
- Otręby pszenne - 5 %
- Mleko w proszku - 3 %
- Śruta sojowa - 10 %
- Prestarter - 15 %
- II. Śruta pszenna - 23 %
- Śruta jęczmienna - 35 %
- Śruta kukurydziana - 10 %
- Otręby pszenne - 8 %
- Mleko w proszku - 3 %
- Śruta sojowa - 6 %
- Prestarter - 15 %

Dla warchlaków o masie ciała 20 do 35 kg produkowany jest superkoncentrat 10 % STARTER, przeznaczony do sporządzania mieszanek pełnoporcjowych w gospodarstwie.

1 kg tego superkoncentratu zawiera:

0,83 jednostki owsianej

415 g białka surowego

oraz aminokwasy egzogenne, składniki mineralne i witaminy.

Przykłady mieszanek pełnoporcjowych dla warchlaków:

	I	II
Śruta pszenna	40,0 %	20,0 %
Śruta z pszenżyta	-	20,0 %
Śruta jęczmienna	35,0 %	35,0 %
Otręby pszenne	2,5 %	6,0 %
Śruta sojowa	7,5 %	9,0 %
Śruta z grochu	5,0 %	-
Starter	10,0 %	10,0 %

Przez cały okres odchowu od urodzenia do osiągnięcia masy ciała 35 kg, należy pamiętać o zapewnieniu zwierzętom świeżej, czystej wody do picia. Każdą nową paszę należy wprowadzać do żywienia stopniowo, po okresie uprzedniego przyzwyczajania.

Na terenie województwa białkopodlaskiego realizowanych było 12 demonstracji, dotyczących przydatności mieszanki BABITO w żywieniu prosiąt. Część z nich jest już zakończona, a więc pewne spostrzeżenia i wnioski można już przedstawić. Demonstracje obejmowały po dwa mioty w każdym gospodarstwie, z których jeden żywiony był z zastosowaniem mieszanek Babito i Prestarter, natomiast drugi stanowił grupę porównawczą, żywioną tradycyjnie. Zaobserwowano, że prosięta otrzymujące mieszankę Babito wykazywały dobrą zdrowotność i kondycję w czasie odchowu, a ich masa ciała była wyższa o 6 % w porównaniu z prosiętami odchowywanymi tradycyjnie. Szczególnie przydatna okazała się ta mieszanka w przypadku małej mleczności loch oraz dużej liczby prosiąt w miocie. W obu tych przypadkach lochy po odsadzeniu prosiąt wykazywały dobrą kondycję, lepszą niż w przypadku odchowu tradycyjnego. Uzyskane dotychczas wyniki demonstracji w pełni potwierdzają przydatność mieszanki Babito w odchowie prosiąt, a w połączeniu z mieszanką Prestarter pozwalają uzyskać bardziej żywotne i cięższe mioty. Z tego względu stosowanie tych mieszanek w odchowie prosiąt jest celowe.

Na podstawie materiałów
firmy VITAMEX
opracowała Cz. Mirczewska

TLUSZCZOWY DODATEK PASZOWY

ERAFET

ERAFET to sproszkowany tłuszcz o barwie kremowej do lekko żółtej. Jest to jedyny syplki produkt o wysokiej wartości energetycznej, łatwo przyswajalny przez organizm zwierzęcy pozwalający zapewnić poziom energii niezbędny do pełnego wykorzystania białka oraz innych składników paszy.

Skład tego preparatu przedstawia się następująco:

sucha masa 85,40 %,

białko ogólne 0,69 %,

tłuszcz surowy 70,94 %,

popiół 13,77 % - w tym 5,69 % wapnia

W początkowym okresie do 8-12 tygodnia trwania laktacji, trudno jest w pełni zabezpieczyć potrzeby energetyczne krów. Zdolność pobierania paszy przez te zwierzęta przy wysokiej wówczas produktywności jest o 20 - 30 % mniejsza niż w środkowym okresie laktacji. Ostry deficyt energii może być przyczyną zaburzeń w procesach glukoneogenezy, powodować również wystąpienie ketozy.

W żywieniu wysokoprodukcyjnych krów konieczna jest odpowiednio wysoka koncentracja energii w dawce pokarmowej. Badania Instytutu Zootechniki wykazały, że dodatek 0,5 kg Erafetu do dawek pokarmowych spowodował w szczytowym okresie 100 dni laktacji wzrost dziennej wydajności mleka o 0,87 i 0,67 kg, przy uzyskiwanej wysokiej średniej 28 i 25 kg. Badania składu mleka w okresie żywienia letniego wykazały, że mleko krów otrzymujących dodatek Erafetu istotnie korzystniej różniło się wielkościami wszystkich badanych wskaźników, co czyniło je cennym surowcem przetwórczym.

Rolnicy zainteresowani zakupem Erafetu mogą składać zamówienie u terenowych specjalistów doradztwa rolniczego.

A. Strącicka

Żywnienie gęsi niosek

Na terenie gminy Wołyń jest kilkanaście gospodarstw zajmujących się tuczem gęsi oraz produkujących gęsie jaja wylęgowe. Prowadząc taką produkcję należy pamiętać o prawidłowym i ekonomicznym żywieniu niosek.

Po zakończeniu sezonu nieśności najlepszym i najtańszym sposobem żywienia jest stosowanie zielonki do woli wypasając gęsi na pastwisku. Gdy gęsi nie pasą się, należy dostarczać im skoszoną świeżą zielonkę w ilości ok. 1,5 kg na sztukę, a w razie jej niedostatecznej ilości uzupełniać dawką sruły np. jęczmiennej w ilości do 0,2 kg/szt. Bardzo dobrą zielonką jest kapusta pastewna. Oprócz dużej zawartości białka wytrzymuje mrozy nawet do -8°C. W bieżącym roku na terenie gminy Wołyń będzie zasiane kilka hektarów tej rośliny.

Okres przygotowawczy do nieśności rozpoczyna się ok. połowy grudnia. W tym okresie należy gęsi odrobaczyć oraz wykonać szczepienia ochronne. W żywieniu stosuje się pełnoporcjowe mieszanki w ilości ok. 0,3 kg na sztukę dziennie, a w okresie nieśności do woli. Na cały sezon nieśności na jedną gęś potrzeba 65-70 kg mieszanki. W celu zmniejszenia kosztów poniesionych na żywienie niosek rolnicy sami sporządzają takie mieszanki pełnoporcjowe. Przykładem może być Pan Krzysztof Szaniawski z Ossowej, który stosuje mieszankę opartą na recepturze opracowanej przez Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki w Kołudzie Wielkiej. Jej skład przedstawia się następująco: na 1 t mieszanki potrzeba 180 kg poekstrakcyjnej sruły rzepakowej 0-0, 639 kg sruły jęczmiennej (w tej ilości może być 200 kg sruły z owsa lub żyta) 100 kg suszu z traw, 20 kg Avimixu, 50 kg kredy pastewnej, 3,9 kg soli pastewnej, 5 kg Polfamixu Z, 0,1 kg Polfasol AD₃E, 2 kg Polfasol B compositum. Cena mieszanki sporządzonej według tej receptury w porównaniu z mieszankami typu D,DJ jest niższa o ok. 40-50%. Dzięki temu produkcja jaj jest bardziej opłacalna co przyczynia się do zwiększenia dochodu gospodarstwa.

mgr inż. J. Golach

Rolniku zdecyduj sam! Co się opłaca?

Głównym kosztem w tuczach trzody chlewnej jest cena pasz. Ekonomika produkcji zwierzęcej wskazuje, że niektóre pasze mimo że mają wyższą cenę są bardziej opłacalne. Zależy to od zawartości jednostek owsianych (energia) i białka strawnego.

O efektach tuczach decyduje poziom białka strawnego w paszy. W dawce pokarmowej powinno być około 120 g białka strawnego na jedną jednostkę owsianą. Do utuczenia tuczniaka potrzebujemy około 40-45 kg białka strawnego i 400 jednostek owsianych.

Pasza gdzie koszt jednego kilograma jesy niski okazuje się paszą drogą co przedstawia tabela.

Nazwa paszy	Cena tys. zł za 100 kg paszy	Ilość kg białka w 100 kg paszy	Cena w tys. zł 1 kg białka
Jęczmień	240	8,4	28,5
Kukurydza	210	7,3	28,7
Owies	230	8,5	27,0
Pszenżyto	220	10,8	20,3
Żyto	220	7,5	29,3
Prowit LP	570	36,0	15,8
Prowit T	480	30,0	16,0
Superkoncentrat	920	45,0	20,4
Śruta sojowa	488	38,5	12,6
Śruta rzepakowa	270	29,0	9,3
Mączka mięsna	720	45,0	16,0

mgr Samczuk Kazimierz ZDR Wisznice

OFERTA

Gospodarstwo Pomocnicze

Ośrodka Doradztwa Rolniczego

w Grabanowie

oferuje usługi w zakresie:

- noclegów (50 miejsc) w pokojach 2 i 3 osobnych - bar szybkiej obsługi na miejscu
- organizacji spotkań towarzyskich w formie dyskotek, ognisk itp.
- organizacji uroczystości rodzinnych: przyjęcia weselne, komunijne wraz z dobrze wyposażonym zapleczem kuchennym

Usługi świadczymy po cenach konkurencyjnych

Zamówienia składać osobiście lub telefonicznie na numer:

Biała Podl. 433792, 433866 telefon czynny całą dobę.

K o m u n i k a t

Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
w sprawie dystrybucji środków ochrony roślin

Podaje się do powszechnej wiadomości, że:

- do obrotu i stosowania w Polsce mogą być dopuszczone tylko te środki ochrony roślin, na które Minister Rolnictwa wydał stosowne zezwolenie - wykaz środków dopuszczonych do obrotu opublikowany jest w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Nr 1 z 5 stycznia bieżącego roku,
- na każdym opakowaniu środka ochrony roślin musi być zamieszczona etykieta-instrukcja stosowania w języku polskim, zatwierdzona przy rejestracji - z datą produkcji, okresem ważności, numerem rejestracyjnym Ministerstwa,
- środki muszą być w oryginalnych, szczelnie zamkniętych opakowaniach,
- środki ochrony roślin powinny być kupowane tylko u legalnych dystrybutorów, którzy mogą prowadzić działalność gospodarczą.

Ze względu na stwierdzone przypadki podrabiania środków ochrony roślin oraz sprzedawania, niekiedy po obniżonych cenach, środków przeterminowanych, bez etykiet w języku polskim lub też nie dopuszczonych do obrotu w Polsce - Ministerstwo ostrzega przed dokonywaniem takich zakupów, zwłaszcza u przypadkowych dystrybutorów, na targowiskach, w handlu obwoźnym.

Niepewne środki, z niewiadomego źródła pochodzenia, mogą być bowiem przyczyną zniszczenia chronionych upraw, braku skuteczności działania lub też zatruć ludzi i zwierząt oraz skażenia środowiska.

Nabycie środków ochrony roślin u przypadkowych dystrybutorów nie daje możliwości jakichkolwiek reklamacji.

Podając niniejszy komunikat Ministerstwo informuje jednocześnie, że upoważnione służby graniczne oraz wewnątrz kraju przeprowadzają stosowne kontrole importu i sprzedaży środków ochrony roślin. Trudno jednak wyeliminować wszystkie nieprawidłowości w tym zakresie.

Dlatego też konieczna jest rozważa i ostrożność każdego rolnika - zarówno we własnym interesie, jak też w interesie całego społeczeństwa.

DYREKTOR DEPARTAMENTU PRODUKCJI
ROŚLINNEJ

mgr inż. Tadeusz Głogowski

Warszawa, 1993-03-24

INSTYTUT NAWOZÓW SZTUCZNYCH

W PUŁAWACH

Produkuje i oferuje do sprzedaży płynne koncentraty azotowo-magnezowo-mikroelementowe INSOL do nawożenia dolistnego :

Nawozy bezchlorkowe

INSOL - 1 - warzyw i upraw polowych	INSOL - P - krzewów i drzew owocowych
INSOL - 3 - zbóż	INSOL - ZBR - ziemniaków, buraków, rzepaku
INSOL - 4 - buraków cukrowych	INSOL - Ch - chmielu
INSOL - 5 - rzepaku	INSOL - K - kukurydzy
INSOL - 6 - roślin strączkowych	INSOL - Fe - do zwalczania chlorozy w uprawach ogrodniczych
INSOL - 7 - ziemniaków, zapobiega infekcji zarazy ziemniaka	

ZALETY KONCENTRATÓW

- proporcje składników dostosowane są do wymagań roślin w okresie ich intensywnego wzrostu ,
- zwiększają pobieranie składników pokarmowych z gleby ,
- brak osadu w wersji fabrycznej i po rozcieńczeniu ,
- niskie dawki jednorazowe 0,5 - 2 l / ha ,
- niskie ceny : od 18.500 zł / l ,
- trwałość w temperaturze - 20 °C do 40 °C ,
- mogą być stosowane w połączeniu z roztworami mocznika i pestycydami ,
- nie korodują części roboczych opryskiwaczy ,
- poprawiają zdrowotność roślin ,
- wytwarzane z czystych surowców i nie zawierają toksycznych zanieczyszczeń ,
- mikroelementy są w nich skompleksowane naturalnym kompleksonem o działaniu biostymulującym

W/g doświadczeń przeprowadzonych w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa koncentraty INSOL powodowały wyższe plony dochodzące do :

- zboża 9,2 q / ha , łącznie z mocznikiem 14,2 q / ha ,
- rzepak 4,2 q / ha , łącznie z mocznikiem 12,5 q / ha ,
- buraki cukrowe 71 q / ha ,
- ziemniaki 42 q / ha .

Sprzedaż koncentratów INSOL w woj. białsko-podlaskim prowadzą :

1. Hurtownia WISTAL ul. Słoneczna 10 , Parczew , tel. 54-20-63 ,
2. PPUH AIDA ul. Poczтовая 2 , Biała Podlaska , tel. 43-77-57 ,
3. Sklep Przemysłowo - Rolny S. Niewęglowski Wołyń .

SUSZARNIE

produkcji firmy ARAJ

do wszystkich gatunków zbóż i nasion, ekologiczne, oszczędne, nowoczesne

- suszarnie o pracy ciągłej dużej i średniej wielkości
- mniejsze suszarnie porcjowe
- suszarnie podłogowe różnej wielkości

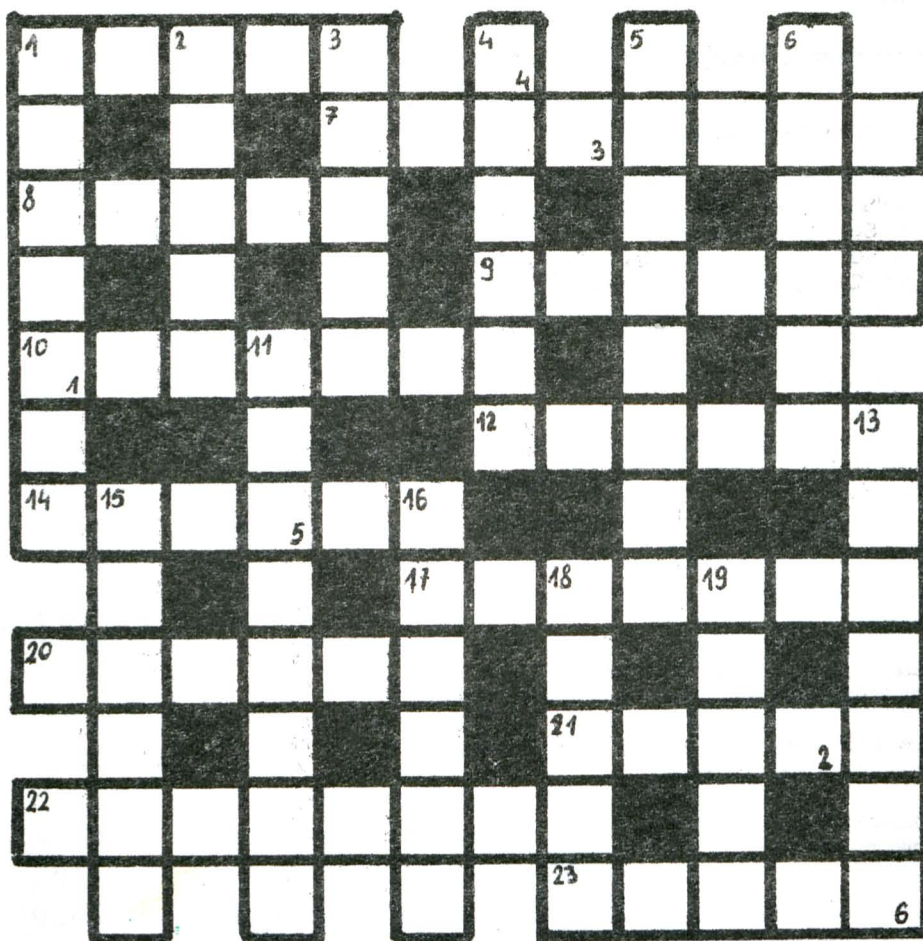
Projektujemy, doradzamy, kompletujemy urządzenia towarzyszące, instalujemy, uruchamiamy, szkolimy.

NOWOŚĆ !!! suszarnie tunelowe do owoców i warzyw

Ponadto oferujemy silosy własnej produkcji, zagraniczne urządzenia transportowe, czyszczalnie wstępne, nawiewowe piece grzewcze.

Nie zwlekaj Skontaktuj się z nami Uzgodnij szczegóły

Przedsiębiorstwo Produkcyjno Wdrożniowe " ARAJ " sp. z o.o.
50-412 Wrocław ul. Mazowiecka 17 pok. 316
tel 335 30, fax 303 14 araj, telex 715484 araj

POZIOMO:

1. Osobisty lub winy
7. Rodzaj ręcznej bronii
8. Różga do przeszczepu, szepter
9. Imię żeńskie
10. Surowiec na kosze
12. Niejedna w podłodze
14. Część liścia
17. Słowiańska kraina szczęścia
20. Gwałtowny atak
21. Nieprzyzwoite przyjęcie
22. Siedziba gminy w woj. białkopodlaskim
23. Dychawica, choroba układu oddechowego

PIONOWO:

1. Mała wiśnia lub gruszka
2. Pojazd niemowlaka
3. Wejściowe lub wyjściowe
4. Znajomek, ktoś bliski
5. Przykrycie przyczepy
6. Egipski dla śpiochów
11. Dziesięcionogi skorupiak
13. Jeden ze stanów USA
15. Afrykańskie lub azjatyckie zwierzę kopytne
16. Służy do nagrywania filmów
18. Czarna a mleko białe daje
19. Polski pianista i pedagog (1894-1977)

Rozwiązanie krzyżówki Nr 6 - hasło

"LANY PONIEDZIAŁEK"

REDAKCJA "DORADZTWA ROLNICZEGO" przyjmuje do opublikowania ogłoszenia, komunikaty, informacje handlowe, oferty od rolników indywidualnych bezpłatnie (którzy posiadają wykupiony abonament na prenumeratę miesięcznika "Doradztwo Rolnicze") i firm handlowych, produkcyjnych itp. w/g cennika:

- ogłoszenia drobne	3.000 zł/1 słowo	- powt. ogłoszenia do 5 razy	3.500 zł/cm ²
- za każde powtórzenie	2.500 zł/1 słowo	- powt. ogłoszenia do 10 razy	3.000 zł/cm ²
- ogłoszenia ramkowe	4.000 zł/cm ²	- powyżej 10 razy	2.500 zł/cm ²

ADRES REDAKCJI: Grabanów 21-500 Biała Podlaska

Telefon: Biała Podl. 433792, 433866, 411247,

411255-Dyrektor, telefax 438198
telex 863330

WYDAWCA: OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

DYREKTOR: inż. Tarasiuk Eugeniusz Z-ca **DYREKTORA** mgr Jeleń Stanisław

REDAKTOR NACZELNY: Chachulski Bohdan

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: K. Kuresza, R. Juszcuk, B. Filatiuk, Cz. Mirczewska, A. Matuszewski, A. Strącicka, A. Radzikowska, B. Warda, A. Witek, A. Żurkowska, specjaliści terenowi doradztwa roln. i specj. WGD.

SKŁAD I WYDRUK KOMPUTEROWY: M. Zając, A. Mazur

DRUK: I. Wagner - Poligrafia ODR. Nr zamówienia...25/93...nakład...3.200...szt.